

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа
"Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

**Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки
та отримані результати у 2022 р.**

Київ – 2023

УДК 001.89:311.3(477)

Авторський колектив:

Писаренко Тетяна Василівна

Куранда Тетяна Костянтинівна

Гаврис Тетяна Володимирівна

Осадча Анастасія Борисівна

Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та отримані результати у 2022 р.: аналітична довідка / Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда, Т.В. Гаврис, А.Б. Осадча – К.: УкрІНТЕІ, 2023. – 54 с.

Викладено стан фінансового забезпечення та результати реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки у 2022 р. на основі даних головних розпорядників бюджетних коштів.

Розраховано на представників органів державної влади, наукових працівників, інженерних кадрів, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

© УкрІНТЕІ, 2023

© МОН України, 2023

© Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда та ін. 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ ДІР ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ ТА ОТРИМАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.....	6
1.1 Фінансове забезпечення ДіР	6
1.2 Результати ДіР.....	9
2 СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ	14
2.1 Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави	14
2.2 Інформаційні та комунікаційні технології	19
2.3 Енергетика та енергоефективність	23
2.4. Раціональне природокористування	27
2.5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань.....	33
2.6 Нові речовини і матеріали.....	39
ВИСНОВКИ	43
ДОДАТКИ.....	49
ДОДАТОК А Видатки загального фонду державного бюджету на ДіР за пріоритетними напрямками у розрізі головних розпорядників.....	47
ДОДАТОК Б Створення і впровадження НТП за видами продукції та пріоритетними напрямками у розрізі головних розпорядників.....	51

ВСТУП

Створення нових технологій і виробництв як запоруки перетворення вітчизняного наукового потенціалу у джерело економічного зростання на засадах технологічної модернізації економіки та забезпечення на цій основі сталого розвитку країни на пряму залежить від обґрунтованого вибору пріоритетних напрямів науково-технологічного розвитку.

Законом України "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки" визначено правові та організаційні засади цілісної системи формування та реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, а також перелік пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки на період до 2023 р.¹

1) фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави;

2) інформаційні та комунікаційні технології;

3) енергетика та енергоефективність;

4) раціональне природокористування;

5) науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань;

6) нові речовини і матеріали.

Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 № 942 затверджено перелік пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 р. (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 556, від 21.04.2021 № 380, від 12.07.2022 № 782 та від 09.05.2023 № 463).

Здійснення моніторингу реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки передбачено статтею 6 зазначеного вище Закону, узагальнена інформація про результати якого щорічно до 1 липня подається Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України.

Завдання щодо забезпечення проведення такого системного моніторингу в цілому по Україні, а також формування та подання відповідної Аналітичної довідки із зазначеного питання Кабінетові Міністрів України покладено на Міністерство освіти і науки згідно з пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 № 942.

Моніторинг здійснювався на підставі відомостей головних розпорядників бюджетних коштів, що надавалися Міністерству освіти і науки у строки та за формами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від

¹ Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки продовжено на період до 2023 року відповідно до Закону України [№ 2859-IX від 12.01.2023](#)

11.01.2012 № 10, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 січня 2012 р. за № 146/20459 (із наступними змінами).

В Аналітичній довідці наведено інформацію про фінансове забезпечення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (далі – ДіР), виконуваних у 2022 р. за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки (з деталізацією за пріоритетними тематичними напрямками наукових досліджень і науково-технічних розробок) за рахунок коштів загального фонду державного бюджету (далі – загальний фонд), та отримані результати.

1 ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ ДІР ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ ТА ОТРИМАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1.1 Фінансове забезпечення ДіР

Обсяг видатків загального фонду на виконання ДіР у 2022 р. становив 6931,95 млн грн, з них на ДіР за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки (далі – пріоритетні напрями) – 6592,62 млн грн або 95,1 %

У розрізі напрямів бюджетного фінансування найбільші частки видатків у загальному обсязі фінансування ДіР за пріоритетними напрямками у звітному році було спрямовано на фундаментальні наукові дослідження (далі – фундаментальні НД) – 63,5 % та на прикладні ДіР – 35,7 %; значно менші – на науково-технічні (експериментальні) розробки за державним замовленням (далі – розробки за державним замовленням) – 0,5 %, державні цільові наукові і науково-технічні програми (далі – ДЦНТП) – 0,2 % та на проєкти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва – 0,1 % (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Фінансування ДіР за пріоритетними напрямками у розрізі напрямів бюджетного фінансування

Напрямок бюджетного фінансування	Обсяг фінансування ДіР, усього, млн грн	У т.ч. за пріоритетними напрямками		
		Обсяг фінансування, млн грн	% від обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками	% від обсягу фінансування напрямку
Фундаментальні НД	4187,70	4187,70	63,5	100,0
Прикладні ДіР	2686,45	2347,12	35,7	87,4
ДЦНТП	14,45	14,45	0,2	100,0
Розробки за державним замовленням	34,11	34,11	0,5	100,0
Проєкти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва	9,24	9,24	0,1	100,0
Загальний обсяг фінансування ДіР	6931,95	6592,62	100,0	95,1

Законом України "Про Державний бюджет України на 2022 рік" на проведення ДіР передбачалися кошти 19 головним розпорядникам бюджетних коштів (далі – головні розпорядники), 14 з яких спрямовували кошти на виконання ДіР за пріоритетними напрямками.

Найбільші частки обсягу видатків загального фонду на вказані цілі у 2022 р. належали НАН (66,1 %) та МОН (10,8 %) (рис. 1.1, додаток А).

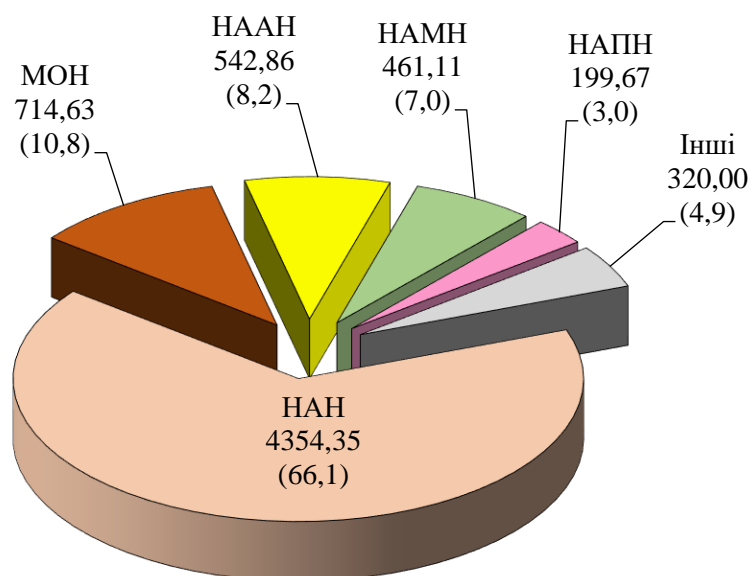


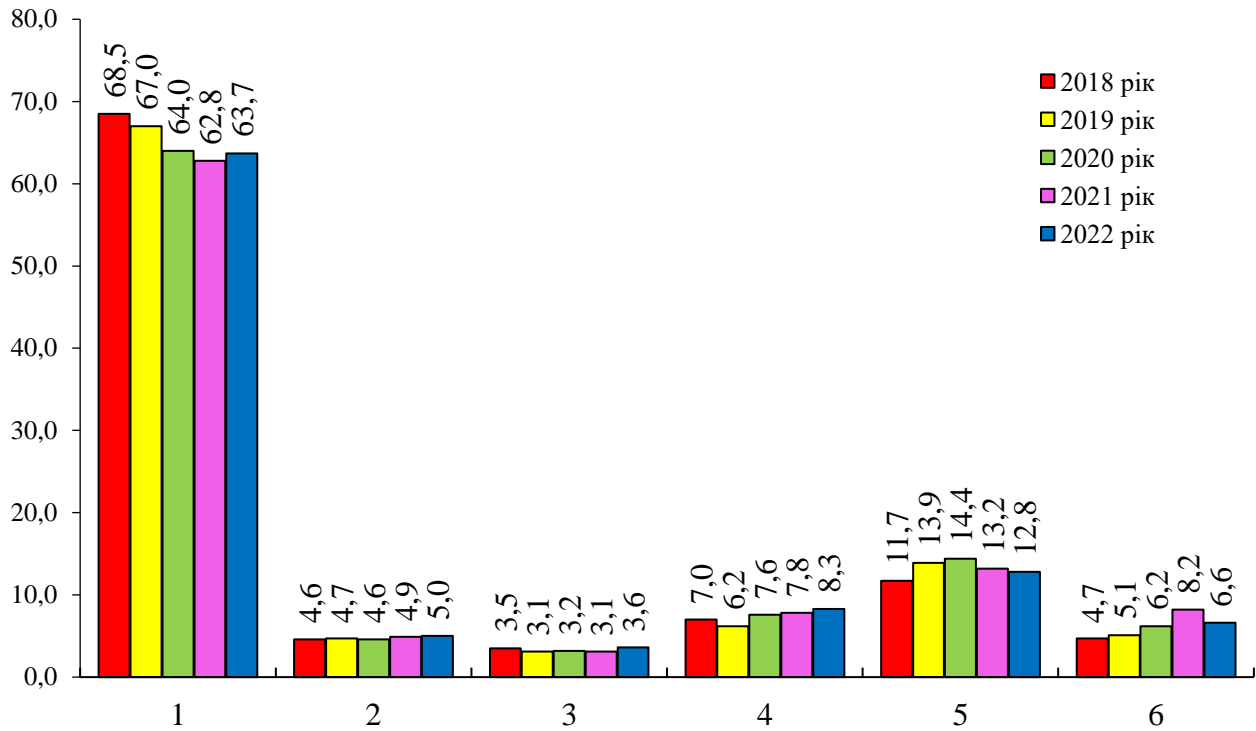
Рис. 1.1 Фінансування ДіР за пріоритетними напрямками у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Аналіз динаміки обсягів видатків загального фонду на ДіР за пріоритетними напрямками свідчить, що тенденція розподілу коштів протягом 2018 – 2022 рр. залишається такою ж, як і у минулі періоди:

близько двох третин видатків призначено для виконання наукових (науково-технічних) робіт (далі – НТР) за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави" (далі – "Фундаментальні наукові дослідження");

на рівні 12-14 % профінансовано виконання НТР за пріоритетним напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань", на рівні 6-8 % – за пріоритетними напрямками "Раціональне природокористування" та "Нові речовини і матеріали", на рівні 5 % – виконання робіт за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології";

найменшу частку видатків (менше 4 %) спрямовано для виконання НТР за пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність" (рис. 1.2).



- 1 Фундаментальні наукові дослідження
 2 Інформаційні та комунікаційні технології
 3 Енергетика та енергоефективність
 4 Рациональне природокористування
 5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань
 6 Нові речовини і матеріали

Рис. 1.2 Розподіл обсягу видатків загального фонду на ДіР за пріоритетними напрямками, %

У розрізі напрямів бюджетного фінансування та пріоритетних напрямів у 2022 р. найбільші обсяги видатків загального фонду були спрямовані на виконання:

прикладних ДіР – за такими пріоритетними напрямками, як: "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" (35,7 %) та "Рациональне природокористування" (23,0 %);

ДЦНТП – за пріоритетними напрямками "Фундаментальні наукові дослідження" (76,6 %) та "Рациональне природокористування" (23,4 %);

розробок за державним замовленням – за пріоритетними напрямками "Інформаційні та комунікаційні технології" (42,4 %) та "Нові речовини і матеріали" (19,4 %);

проектів у межах міжнародного науково-технічного співробітництва – за пріоритетними напрямками "Рациональне природокористування" (23,1 %) та "Нові речовини і матеріали" (22,8 %) та (табл. 1.2).

**Фінансування ДіР за напрямками бюджетного фінансування
у розрізі пріоритетних напрямів, млн грн**

Пріоритетний напрям	Обсяг фінансування ДіР за пріоритетними напрямками, усього	У т. ч. за напрямками бюджетного фінансування				
		Фундаментальні НД	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
Фундаментальні наукові дослідження	4198,77	4187,7	-	11,07	-	-
Інформаційні та комунікаційні технології	330,02	-	314,62	-	14,45	0,95
Енергетика та енергоефективність	239,73	-	233,4	-	5,31	1,02
Раціональне природокористування	549,26	-	539,36	3,38	4,39	2,13
Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань	842,99	-	837,53	-	3,35	2,11
Нові речовини і матеріали	431,85	-	422,21	-	6,61	3,03
Усього	6592,62	4187,7	2347,12	14,45	34,11	9,24
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками	100,0	63,5	35,7	0,2	0,5	0,1

1.2 Результати ДіР

За пріоритетними напрямками у 2022 р. виконувалося 4923 НТР (90,8 % від загальної кількості НТР, що виконувалися у звітному році за рахунок загального фонду), які за напрямками бюджетного фінансування розподілено таким чином:

- фундаментальні НД – 50,3 % робіт у загальній кількості ДіР за пріоритетними напрямками (виконувалися за рахунок коштів 9 головних розпорядників);
- прикладні ДіР – 47,1 % (12);
- ДЦНТП – 0,4 % (1);
- розробки за державним замовленням – 0,6 % (1);
- проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва – 1,6 % (1).

Розподіл кількості НТР за напрямками бюджетного фінансування у розрізі пріоритетних напрямів наведено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3
Кількість НТР за напрямками бюджетного фінансування у розрізі пріоритетних напрямів

Пріоритетний напрям*	Фундаментальні НД		Прикладні ДіР		ДЦНТП		Розробки за державним замовленням		Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва		Разом за пріоритетним напрямом	
	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього	Кількість НТР	% від усього
1	2478	100,0	-	-	13	68,4	-	-	-	-	2491	50,6
2	-	-	243	10,5	-	-	8	25,8	8	10,1	259	5,3
3	-	-	183	7,9	-	-	6	19,3	9	11,4	198	4,0
4	-	-	889	38,4	6	31,6	7	22,6	18	22,8	920	18,7
5	-	-	719	31,0	-	-	4	12,8	18	22,8	741	15,0
6	-	-	282	12,2	-	-	6	19,3	26	32,9	314	6,4
Усього	2478	100,0	2316	100,0	19	100,0	31	100,0	79	100,0	4923	100,0

*1 Фундаментальні наукові дослідження

2 Інформаційні та комунікаційні технології

3 Енергетика та енергоефективність

4 Рациональне природокористування

5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

6 Нові речовини і матеріали

Частка наукової (науково-технічної) продукції (далі – НТП), створеної за пріоритетними напрямками у 2022 р. (10582 од.), становить 87,6 % від загальної кількості створеної НТП, з неї 51,1 % (5410 од.) впроваджено (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Створення і впровадження НТП

Вид НТП	Загальна кількість створеної НТП, од.	У т.ч. за пріоритетними напрямками		
		Кількість НТП, створеної за пріоритетними напрямками, од.	Частка НТП, створеної за пріоритетними напрямками, %	З неї впроваджено, %
Види виробів	504	462	91,7	29,2
у т.ч. техніки	308	269	87,3	29,4
Технології	344	343	99,7	59,8
Матеріали	267	264	98,9	39,4
Сорти рослин та породи тварин	108	108	100,0	13,0
Методи, теорії	1842	1825	99,1	51,1
Інше	9015	7580	84,1	53,0
Усього	12080	10582	87,6	51,1

Найбільша частка створеної НТП за пріоритетними напрямками – 49,4 % (5227 од.) припадає на пріоритетний напрям "Фундаментальні наукові дослідження". Рівень впровадження НТП за цим напрямом становить 42,1 %. Найвищий рівень впровадження (89,0 % та 80,7 %) має НТП, яку створено відповідно за пріоритетними напрямками "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" та "Інформаційні та комунікаційні технології" (рис. 1.3).

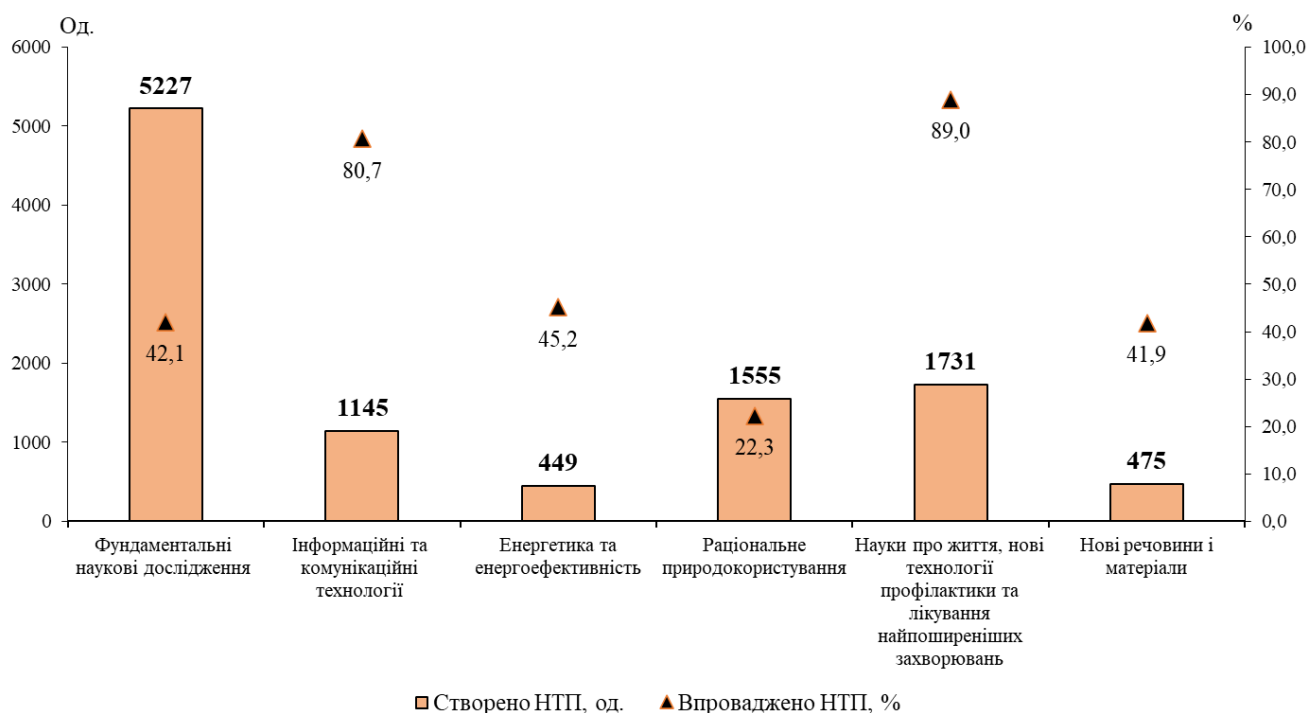


Рис.1.3 Розподіл створеної за пріоритетними напрямками та впровадженої НТП

Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямками належать НАН – 39,0 % (із 4123 одиниць створеної НТП впроваджено 34,0 %), НААН – 19,5 % (2065 од. та 11,1 % відповідно), НАПН – 18,3 % (1940 од. та 99,8 % відповідно) та МОН – 15,8 % (1675 од. та 65,4 % відповідно) (додаток Б).

За видами НТП значна частка припадає на такі види продукції, як "Інше" та "Методи, теорії" – 71,6 % (7580 од.) та 17,2 % (1825 од.) відповідно від загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямками (рис. 1.4).

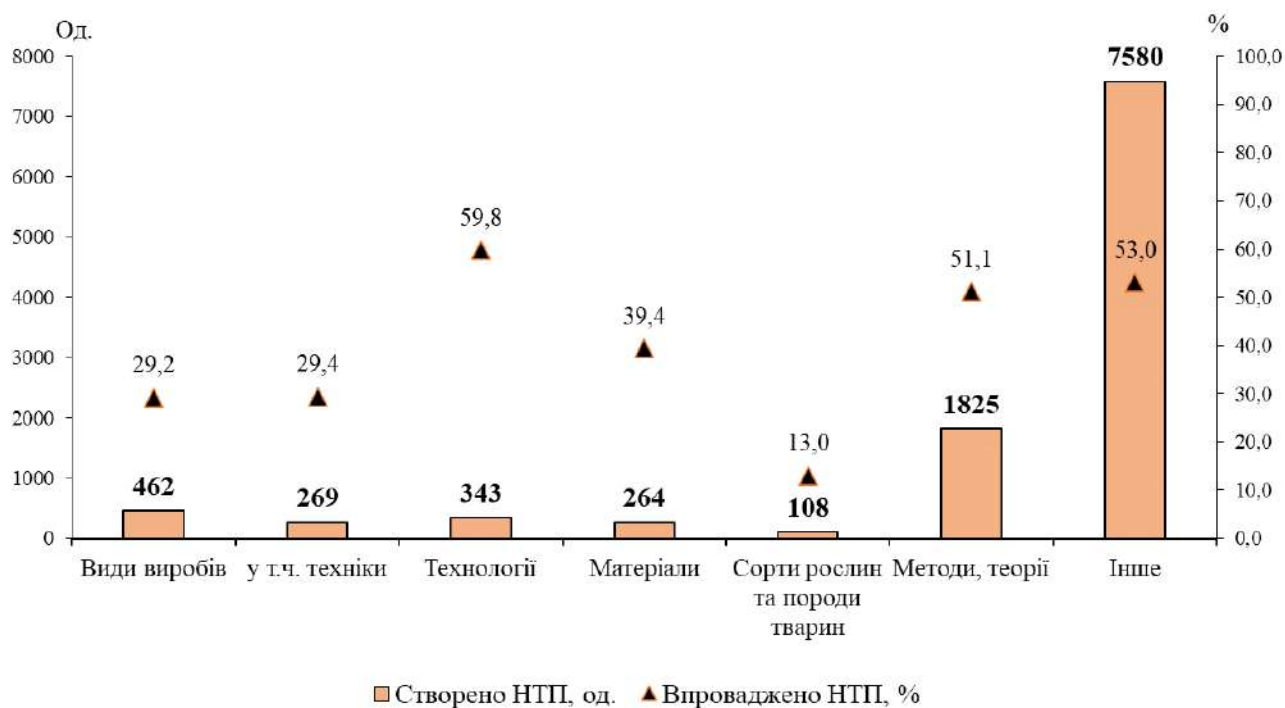


Рис. 1.4 Розподіл створеної за пріоритетними напрямками та впровадженої НТП за видами продукції

Структуру розподілу створеної і впровадженої НТП за пріоритетними напрямками наведено в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Створення і впровадження НТП за пріоритетними напрямками

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка ** створеної НТП							Кількість / частка *** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.	180	68	56	131	76	996	3788	41	21	22	31	10	321	1773
	%	39,0	25,3	16,3	49,6	70,4	54,6	50,0	22,8	30,9	39,3	23,7	13,2	32,2	46,8
2	Од.	74	32	16	2		125	928	37	15	10	2		53	822
	%	16,0	11,9	4,7	0,8		6,8	12,2	50,0	46,9	62,5	100,0		42,4	88,6
3	Од.	58	52	19	7		109	256	9	8	11	6		75	102
	%	12,6	19,3	5,5	2,7		6,0	3,4	15,5	15,4	57,9	85,7		68,8	39,8
4	Од.	57	53	127	9	32	147	1183	14	13	61	2	4	112	153
	%	12,3	19,7	37,0	3,4	29,6	8,0	15,6	24,6	24,5	48,0	22,2	12,5	76,2	12,9
5	Од.	42	39	88	13		346	1242	13	11	80	9		320	1118
	%	9,1	14,5	25,7	4,9		19,0	16,4	31,0	28,2	90,9	69,2		92,5	90,0
6	Од.	51	25	37	102		102	183	21	11	21	54		52	51
	%	11,0	9,3	10,8	38,6		5,6	2,4	41,2	44,0	56,8	52,9		51,0	27,9
Усього	Од.	462	269	343	264	108	1825	7580	135	79	205	104	14	933	4019
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	29,2	29,4	59,8	39,4	13,0	51,1	53,0

* 1 Фундаментальні наукові дослідження

2 Інформаційні та комунікаційні технології

3 Енергетика та енергоефективність

4 Рациональне природокористування

5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

6 Нові речовини і матеріали

** Частка створеної за пріоритетним напрямом НТП від загальної кількості НТП даного виду, створеної за усіма пріоритетними напрямками

*** Частка впровадженої НТП від кількості створеної НТП даного виду за пріоритетним напрямом

2 СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ

2.1 Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2022 р. становив 4198,77 млн грн (63,7 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками). З 9 головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення наукових досліджень за цим пріоритетним напрямом, 93,1 % обсягу видатків загального фонду припадає на трьох головних розпорядників – НАН, НААН та МОН (рис. 2.1).

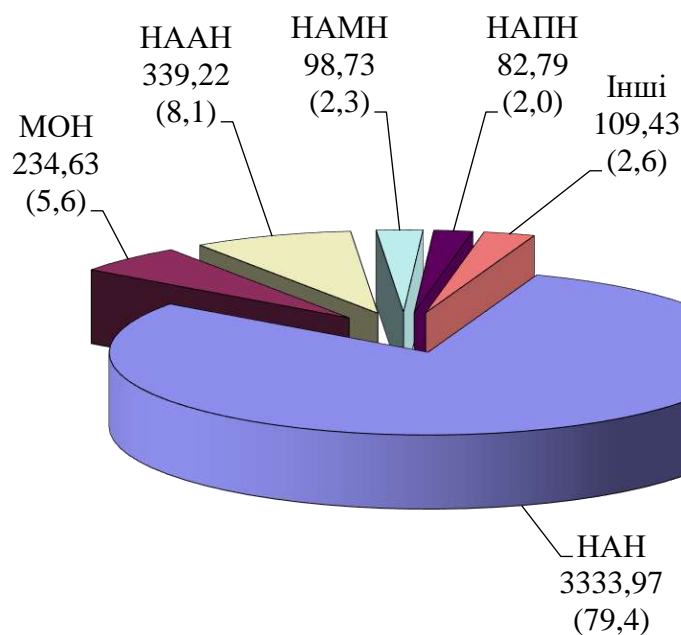


Рис. 2.1 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Кошти спрямовувалися за напрямками бюджетного фінансування "Фундаментальні НД" та "ДЦНТП" (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування	
	Фундаментальні НД	ДЦНТП
НАН	3333,97	-
МОН	223,56	11,07
НААН	339,22	-
НАМН	98,73	-
НАПН	82,79	-
НАПрН	73,22	-
НАМ	21,48	-
МОЗ	11,93	-
Міндовкілля	2,80	-
Усього	4187,70	11,07
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	99,7	0,3

За цим пріоритетним напрямом виконано 2491 НТР, що становить 50,6 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, з них найбільші частки припадають на НАН (56,3 %), НААН (22,2 %) та МОН (13,7 %) (рис. 2.2).

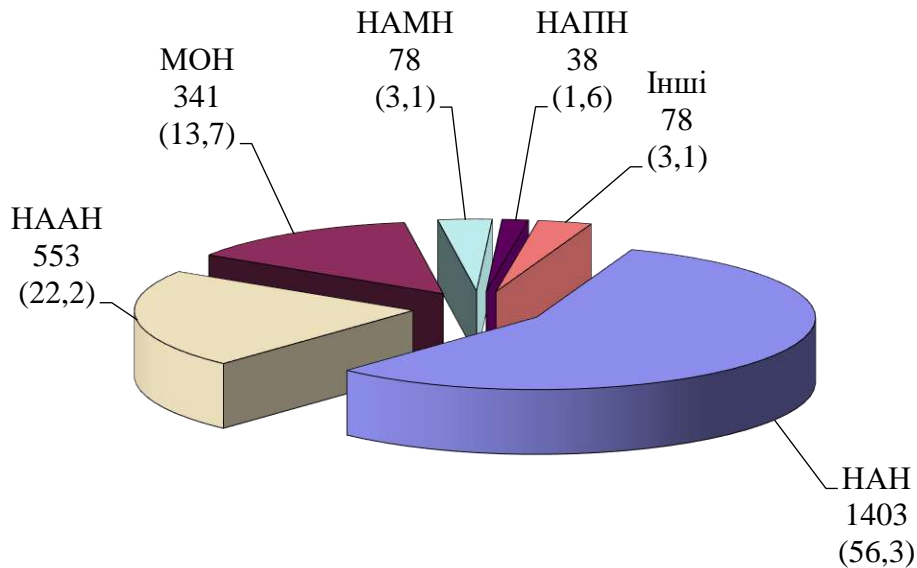


Рис. 2.2 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Переважну кількість НТР (99,5 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Фундаментальні НД", з них 56,6 % – за кошти НАН. За напрямом бюджетного фінансування "ДЦНТП" виконувалося 13 НТР за рахунок коштів МОН (табл. 2.2).

**Кількість НТР за головними розпорядниками та
напрямами бюджетного фінансування, од.**

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування	
	Фундаментальні НД	ДЦНТП
НАН	1403	-
НААН	553	-
МОН	328	13
НАМН	78	-
НАПН	38	-
НАПрН	35	-
НАМ	21	-
МОЗ	20	-
Міндовкілля	2	-
Усього	2478	13
% від загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	99,5	0,5

За даним пріоритетним напрямом створено 5227 од. НТП, що становить 49,4 % від загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямами, з них 42,1 % впроваджено у звітному році. Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадають на такі види продукції, як "Інше" – 72,5 %, (з них впроваджено 46,8 %) та "Методи, теорії" – 19,1 % (32,2 %) (рис. 2.3).

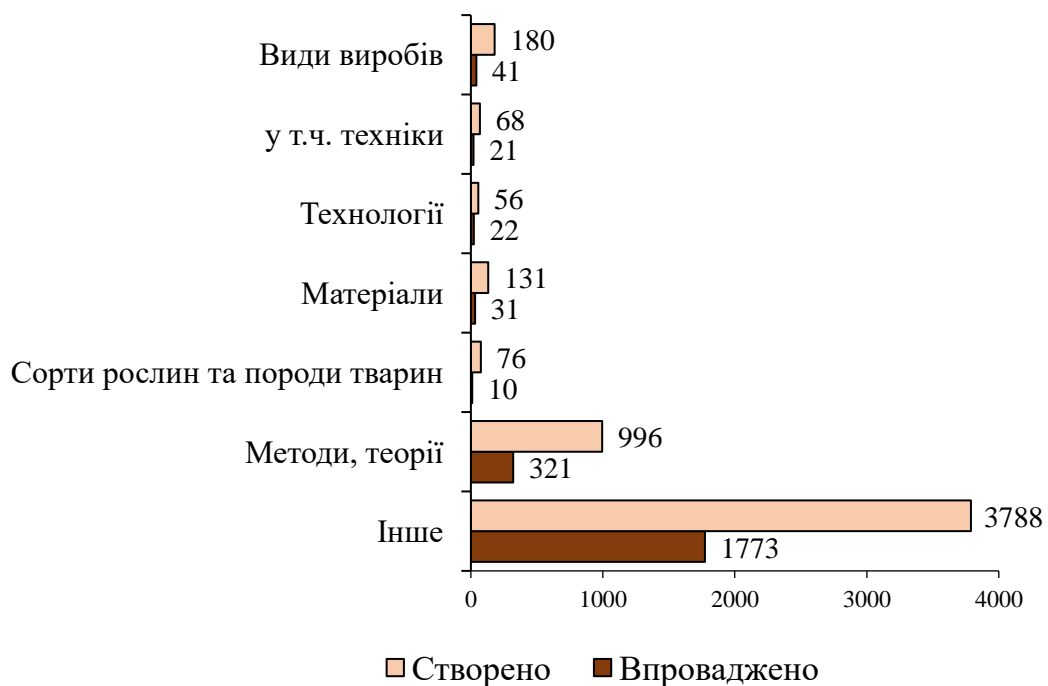


Рис. 2.3 Створення і впровадження НТП за видами продукції, од.

Найбільшу частку із загальної кількості такого виду НТП, як "Методи, теорії" створено за рахунок коштів НАН – 54,2 % (з них впроваджено 8,9 %) та МОН – 31,0 % (58,6 %), "Технології" – НАН – 50,0 % (впроваджено 28,6 %) та МОН – 33,9 % (26,3 %) (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

**Кількість створеної і впровадженої НТП
за головними розпорядниками та видами продукції, од.**

Найменування головного розпорядника	Створено НТП							Впроваджено НТП						
	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
НАН	177	67	28	94	10	540	1935	40	21	8	10	10	48	660
НААН	-	-	-	-	66	82	809	-	-	-	-	-	28	107
МОН	3	1	19	37	-	309	207	1	-	5	21	-	181	172
НАПН	-	-	-	-	-	-	562	-	-	-	-	-	-	562
НАПрН	-	-	-	-	-	8	272	-	-	-	-	-	8	272
НАМН	-	-	9	-	-	57	-	-	-	9	-	-	56	-
Міндовкілля	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Усього	180	68	56	131	76	996	3788	41	21	22	31	10	321	1773

Наукові дослідження за даним пріоритетним напрямом у 2022 р. фінансувалися за всіма затвердженими пріоритетними тематичними напрямами наукових досліджень і науково-технічних розробок (далі – пріоритетні тематичні напрями) (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

**Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом
"Фундаментальні наукові дослідження"
у розрізі пріоритетних тематичних напрямів**

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами продукції, од.						
			види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	1648,91	39,3	102	53	24	33	-	504	832
2	596,43	14,2	18	4	13	35	-	58	105
3	274,97	6,5	41	3	3	51	-	72	80
4	1035,22	24,6	11	3	15	6	76	225	1112
5	627,96	15,0	7	4	-	6	-	132	1649

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами продукції, од.						
			види виробів	у т. ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
6	15,28	0,4	1	1	1	-	-	5	10
Усього	4198,77	100,0	180	68	56	131	76	996	3788

- * 1 Найважливіші фундаментальні проблеми фізико-математичних і технічних наук
 2 Фундаментальні проблеми сучасного матеріалознавства
 3 Найважливіші фундаментальні проблеми хімії та розвитку хімічних технологій
 4 Фундаментальні проблеми наук про життя та розвиток біотехнологій
 5 Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук
 6 Найважливіші фундаментальні проблеми розвитку ракетно-космічних технологій

Найбільші обсяги видатків загального фонду та кількість отриманих результатів у 2022 р. мали місце за такими пріоритетними тематичними напрямами:

- "Найважливіші фундаментальні проблеми фізико-математичних і технічних наук", за яким частка видатків загального фонду від загального обсягу фінансування ДіР за даним пріоритетним напрямом становила 39,3 %; частка створеної НТП виду "Види виробів" від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом – 56,7 %, "Методи, теорії" – 50,6 %, "Технології" – 42,9 %, "Матеріали" – 25,2 %;
- "Фундаментальні проблеми наук про життя та розвиток біотехнологій", за яким частка видатків складала 24,6 %; частка створеної НТП виду "Сорти рослин та породи тварин" – 100 %, "Технології" – 26,8 %, "Методи, теорії" – 22,6 %

Певну кількість окремих видів НТП створено також за пріоритетними тематичними напрямами, на які були спрямовані значно менші обсяги фінансування, наприклад:

- "Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук" – частка видатків становила 15,0 %, частка створеної НТП виду "Методи, теорії" – 13,3 %, "Матеріали" – 4,6 %, "Види виробів" – 3,9 %;
- "Фундаментальні проблеми сучасного матеріалознавства" – частка видатків становила 14,2 %, частка створеної НТП виду "Матеріали" – 26,7 %, "Технології" – 23,2 %, "Види виробів" – 10,0 %;
- "Найважливіші фундаментальні проблеми хімії та розвитку хімічних технологій" – частка видатків становила 6,5 %, частка створеної НТП виду "Матеріали" – 38,9 %, "Види виробів" – 22,8 %, "Методи, теорії" – 7,2 %.

Найменшу частку фінансування (0,4 %) витрачено на наукові дослідження за тематичним пріоритетним напрямом "Найважливіші фундаментальні проблеми розвитку ракетно-космічних технологій", частка створеної НТП виду "Технології" –

1,8 %, "Види виробів" – 0,6 %, "Методи, теорії" – 0,5 % від загальної кількості даних видів НТП за пріоритетним напрямом.

2.2 Інформаційні та комунікаційні технології

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2022 р. становив 330,02 млн грн (5,0 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками).

Із трьох головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, 94,4 % обсягу видатків загального фонду припадає на двох головних розпорядників – НАН та МОН (рис. 2.4).

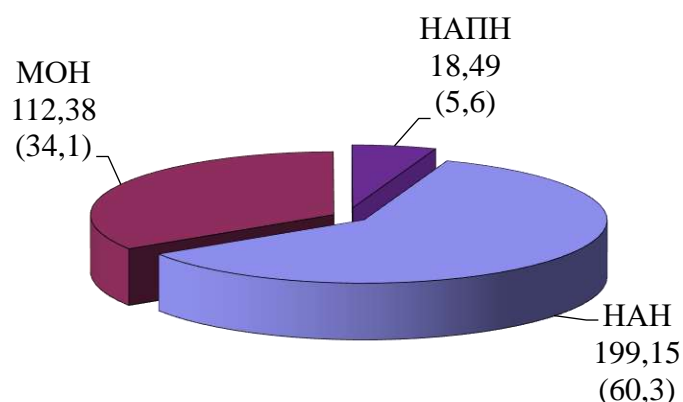


Рис. 2.4 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Переважає більшість (95,3 %) загального обсягу фінансування за вказаним пріоритетним напрямом спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР" (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом
"Інформаційні та комунікаційні технології"
у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	199,15	-	-
МОН	96,98	14,45	0,95
НАПН	18,49	-	-
Усього	314,62	14,45	0,95
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	95,3	4,4	0,3

Частка видатків загального фонду, що спрямовувалася на виконання ДіР за напрямками бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 4,7 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За даним пріоритетним напрямом виконано 259 НТР, що становить 5,3 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, з них найбільші частки припадають на МОН (54,8 %) та НАН (42,5 %) (рис. 2.5).

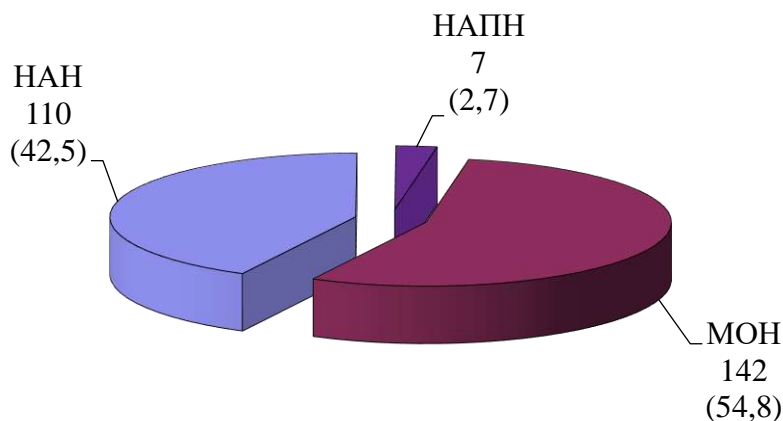


Рис. 2.5 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Найбільшу частку НТР (майже 94 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 51,9 % – за рахунок коштів МОН, 45,3 % – НАН (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Кількість НТР за напрямками бюджетного фінансування у розрізі головних розпорядників, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	110	-	-
МОН	126	8	8
НАПН	7	-	-
Усього	243	8	8
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	93,8	3,1	3,1

За напрямками бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 16 НТР, що становить 6,2 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2022 р. за даним пріоритетним напрямом створено 1145 одиниць НТП, що становить 10,8 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямами, з них 80,7 % впроваджено у звітному році. Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадає на такі види продукції, як "Інше" (81,0 %), "Методи, теорії" (10,9 %) та "Види виробів" (6,5 %) (рис. 2.6).

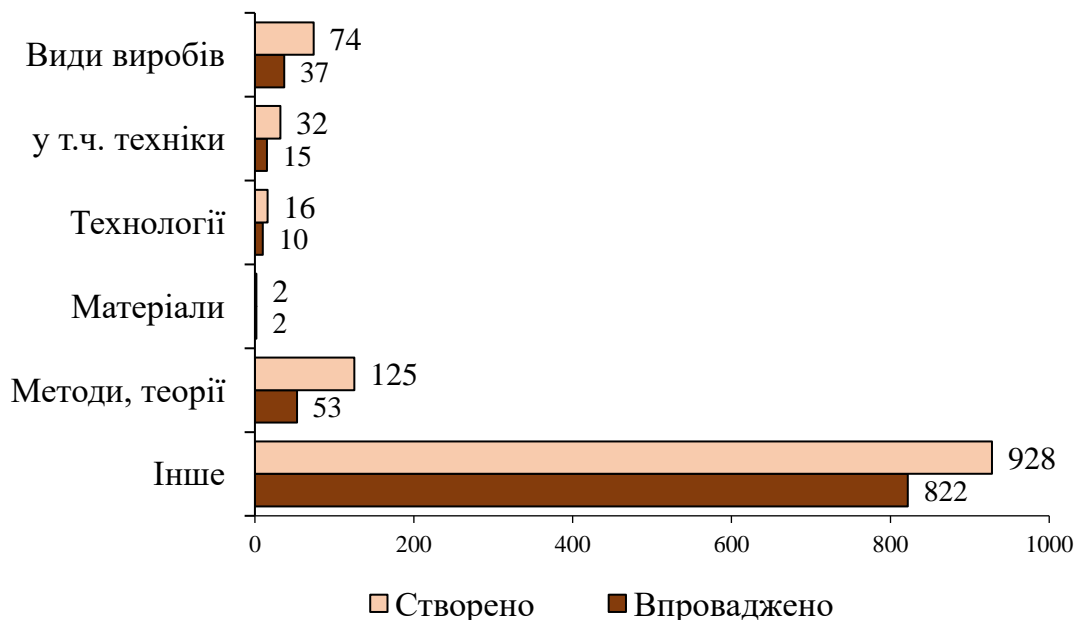


Рис. 2.6 Створення і впровадження НТП за видами продукції, од.

Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за даним пріоритетним напрямом належать НАПН – майже 59 % (з яких впроваджено 100,0 %) та МОН – 21,0 % (49,4 %) (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Кількість створеної та впровадженої НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Створено НТП						Впроваджено НТП					
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	методи, теорії	інше
МОН	23	23	14	2	91	111	13	12	9	2	50	45
НАН	51	9	2	-	34	147	24	3	1	-	3	107
НАПН	-	-	-	-	-	670	-	-	-	-	-	670
Усього	74	32	16	2	125	928	37	15	10	2	53	822

ДіР за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології" у 2022 р. фінансувалися за всіма сімома затвердженими пріоритетними тематичними напрямами (табл. 2.8).

Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами, од.					
			види виробів	у т. ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше
1	70,06	21,2	32	15	1	1	34	32
2	158,96	48,2	23	4	9	-	34	827
3	6,44	1,9	1	1	1	-	4	5
4	22,97	7,0	4	-	2	-	9	8
5	47,19	14,3	12	11	-	-	37	42
6	14,40	4,4	2	1	-	1	5	9
7	10,00	3,0	-	-	3	-	2	5
Разом за пріоритетом	330,02	100,0	74	32	16	2	125	928

- * 1 Нові апаратні рішення для перспективних засобів обчислювальної техніки, інформаційних та комунікаційних технологій
 2 Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси
 3 Суперкомп'ютерні програмно-технічні засоби, телекомунікаційні мережі та системи. Грід- та клауд-технології
 4 Технології та засоби розробки програмних продуктів і систем
 5 Технології та засоби математичного моделювання, оптимізації та системного аналізу розв'язання надскладних завдань державного значення
 6 Технології та інструментальні засоби електронного урядування. Інформаційно-аналітичні системи, системи підтримки прийняття рішень. Ситуаційні центри
 7 Технології та засоби захисту інформації

Найбільший обсяг видатків загального фонду та значна кількість отриманих результатів мали місце за пріоритетним тематичним напрямом "Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси". Частка фінансування цього пріоритетного тематичного напрямку становила 48,2 % від загального обсягу фінансування ДіР за даним пріоритетом. Частка створеної НТП виду "Технології" від загальної кількості даного виду НТП за даним пріоритетом становила 56,3 %, "Види виробів" – 31,1 %, "Методи, теорії" – 27,2 %

Друге місце за обсягом фінансування (21,2 %) належить пріоритетному тематичному напрямку "Нові апаратні рішення для перспективних засобів обчислювальної техніки, інформаційних та комунікаційних технологій", реалізація якого мала результати за такими видами НТП: частка створеної НТП виду "Матеріали"

становила 50,0 %, "Види виробів" – 43,2 %, "Методи, теорії" – 27,2 % та "Технології" – 6,3 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за пріоритетними тематичними напрямками, а саме:

- "Технології та засоби математичного моделювання, оптимізації та системного аналізу розв'язання надскладних завдань державного значення" – частка видатків становила 14,3 %; частка створеної НТП виду "Методи, теорії" – 29,6 %, "Види виробів" – 16,2 %;

- "Технології та засоби розробки програмних продуктів і систем" – частка видатків становила 7,0 %; частка створеної НТП виду "Технології" – 12,5 %, "Методи, теорії" – 7,2 %, "Види виробів" – 5,4 %.

Найменшу частку фінансування (1,9 %) витрачено на ДіР за тематичним пріоритетним напрямом "Суперкомп'ютерні програмно-технічні засоби, телекомунікаційні мережі та системи. Грід- та клауд-технології"; частка створеної НТП виду "Технології" – 6,3 %, "Методи, теорії" – 3,2 %, "Види виробів" – 1,4 %.

2.3 Енергетика та енергоефективність

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2022 р. становив 239,73 млн грн (3,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками).

Із двох головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, 65,0 % загального обсягу видатків загального фонду мала НАН (рис. 2.7).

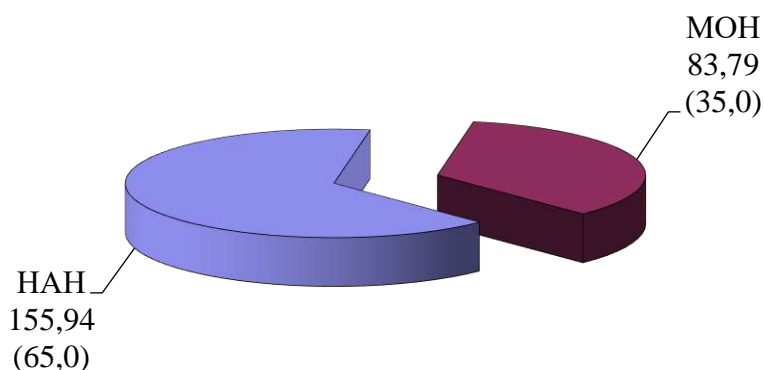


Рис. 2.7 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (97,4 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 66,8 % припадає на НАН та 33,2 % – МОН (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	155,94	-	-
МОН	77,46	5,31	1,02
Усього	233,40	5,31	1,02
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	97,4	2,2	0,4

Частка видатків на виконання ДіР за напрямками бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 2,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За цим пріоритетним напрямом виконано 198 НТР, що становить 4,0 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, в однаковій кількості МОН та НАН (рис. 2.8).

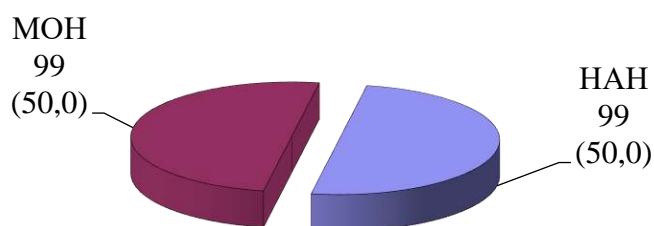


Рис. 2.8 Розподіл кількості НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Найбільшу частку НТР (92,4 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 54,1 % – за рахунок коштів НАН (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Кількість НТР за головними розпорядниками та напрямками бюджетного фінансування, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	99	-	-
МОН	84	6	9
Усього	183	6	9
% від загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	92,4	3,0	4,6

За напрямками бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 15 НТР, що становить 7,6 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2022 р. за даним пріоритетним напрямом створено 449 одиниць НТП, що становить 4,2 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямками, з них 45,2 % впроваджено у звітному році. Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадає на такі види продукції, як "Інше" (57,0 %), "Методи, теорії" (24,3 %) та "Види виробів" (12,9 %) (рис. 2.9).

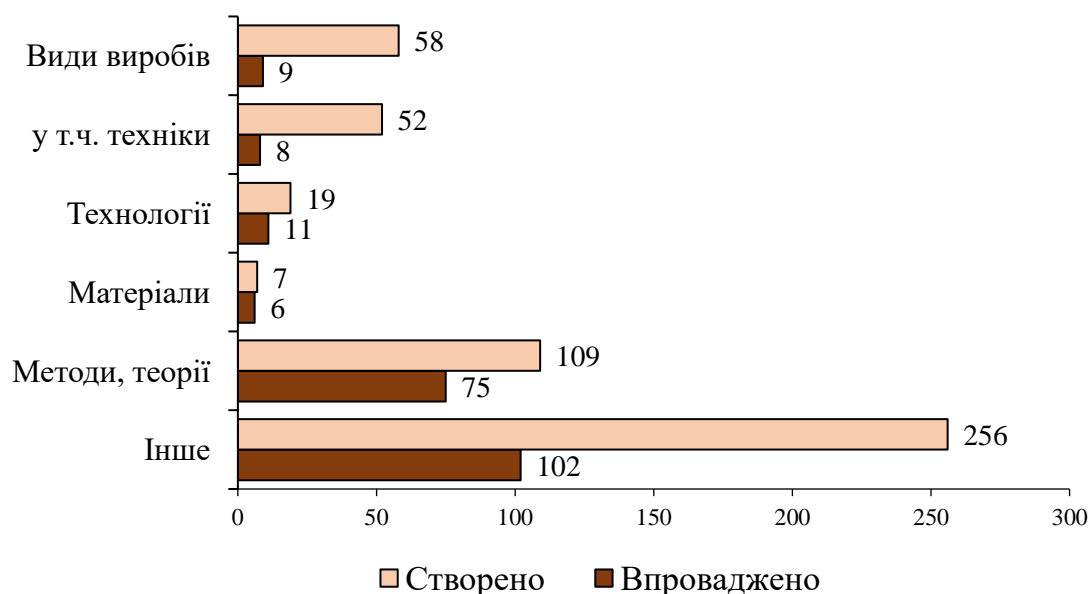


Рис. 2.9 Створення і впровадження НТП за видами продукції, од.

54,8 % НТП за даним пріоритетним напрямом створено за кошти НАН, з них впроваджено 29,7 % та МОН (45,2 %), з них впроваджено 64,0 % (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Кількість створеної та впровадженої НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Створено НТП						Впроваджено НТП					
	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше
НАН	15	10	11	2	21	197	3	2	5	2	6	57
МОН	43	42	8	5	88	59	6	6	6	4	69	45
Усього	58	52	19	7	109	256	9	8	11	6	75	102

ДіР за пріоритетним напрямом "Енергетика та енергоефективність" у 2022 р. фінансувалися за сімома з восьми затверджених пріоритетних тематичних напрямів (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

**Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом
"Енергетика та енергоефективність"
у розрізі пріоритетних тематичних напрямів**

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами					
			види виробів	у т. ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше
1	13,74	5,7	1	1	-	2	10	32
2	76,16	31,8	12	8	8	3	24	99
3	66,94	27,9	4	2	1	1	5	20
4	22,45	9,4	8	8	1	-	15	8
5	27,52	11,5	1	1	5	-	14	45
6	-	-	-	-	-	-	-	-
7	11,24	4,7	1	1	1	1	8	16
8	21,68	9,0	31	31	3	-	33	36
Разом за пріоритетом	239,73	100,0	58	52	19	7	109	256

- * 1 Технології ефективного енергозабезпечення будівель і споруд
 2 Технології електроенергетики та теплоенергетики
 3 Технології атомної енергетики та методи оцінки її безпеки
 4 Технології енергетичного машинобудування
 5 Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива. Технології використання скидних енергоресурсів. Теплоносна технології
 6 Нанотехнології створення нового покоління мастильних матеріалів для промисловості. Технології та засоби експертно-аналітичного контролю якості моторних палив (автомобільних бензинів та дизельного палива згідно з вимогами "Євро-4", "Євро-5"; скрапленого нафтового газу і біопалива)
 7 Способи застосування сучасного енергоменеджменту. Технології забезпечення енергобезпеки
 8 Енергоефективні технології на транспорті

Найбільший обсяг видатків загального фонду (31,8 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом) виділено на ДіР за пріоритетним тематичним напрямом "Технології електроенергетики та теплоенергетики", частка створеної НТП виду "Матеріали" – 42,9 % від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом, "Технології" – 42,1 %, "Методи теорії" – 22,0 %, "Види виробів" – 20,7 %

Значну кількість окремих видів НТП створено за пріоритетними тематичними напрямками зі значно меншими обсягами фінансування, зокрема:

- "Енергоефективні технології на транспорті" – частка видатків становила 9,0 %; частка створеної НТП виду "Види виробів" – 53,4 %, "Методи, теорії" – 30,3 %, "Технології" – 15,8 %;

- "Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива. Технології використання скидних енергоресурсів. Теплонасосні технології" – частка видатків становила 11,5 %; частка створеної НТП виду "Методи, теорії" – 12,8 %, "Види виробів" – 1,7 %;

- "Технології ефективного енергозабезпечення будівель і споруд" – частка видатків становила 5,7 %; частка створеної НТП виду "Матеріали" – 28,6 %, "Методи, теорії" – 9,2 %, "Види виробів" – 1,7 %.

Найменша частка фінансування припадає на тематичний напрям "Способи застосування сучасного енергоменеджменту. Технології забезпечення енергобезпеки" (4,7 %), при цьому було створено НТП усіх видів: "Матеріали" – 14,3 %, "Методи, теорії" – 7,3 %, "Технології" – 5,3 %, "Види виробів" – 1,7 %.

Пріоритетний тематичний напрям "Нанотехнології створення нового покоління мастильних матеріалів для промисловості. Технології та засоби експертно-аналітичного контролю якості моторних палив (автомобільних бензинів та дизельного палива згідно з вимогами "Євро-4", "Євро-5"; скрапленого нафтового газу і біопалива)" не фінансувався у звітному році.

2.4. Раціональне природокористування

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2022 р. становив 549,26 млн грн (8,3 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямами).

Із шести головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, 85,6 % фінансування припадає на трьох головних розпорядників – НААН, НАН та МОН (рис. 2.10).

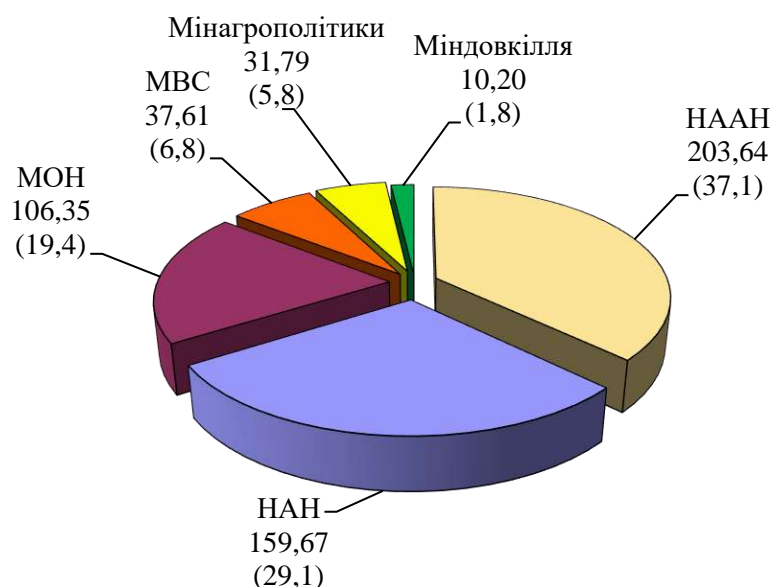


Рис. 2.10 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Рациональне природокористування" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (98,2 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 37,8 % припадає на НААН, 29,6 % – на НАН та близько 18,0 % – на МОН (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Рациональне природокористування" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування			
	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НААН	203,64	-	-	-
НАН	159,67	-	-	-
МОН	96,45	3,38	4,39	2,13
МВС	37,61	-	-	-
Мінагрополітики	31,79	-	-	-
Міндовкілля	10,20	-	-	-
Усього	539,36	3,38	4,39	2,13
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	98,2	0,6	0,8	0,4

Частка видатків загального фонду, що спрямовувалася на виконання ДіР за напрямками бюджетного фінансування "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 1,8 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За вказаним пріоритетним напрямом у звітному році виконано 920 НТР, що становить 18,7 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, з них 67,0 % припадає на НААН (рис. 2.11).

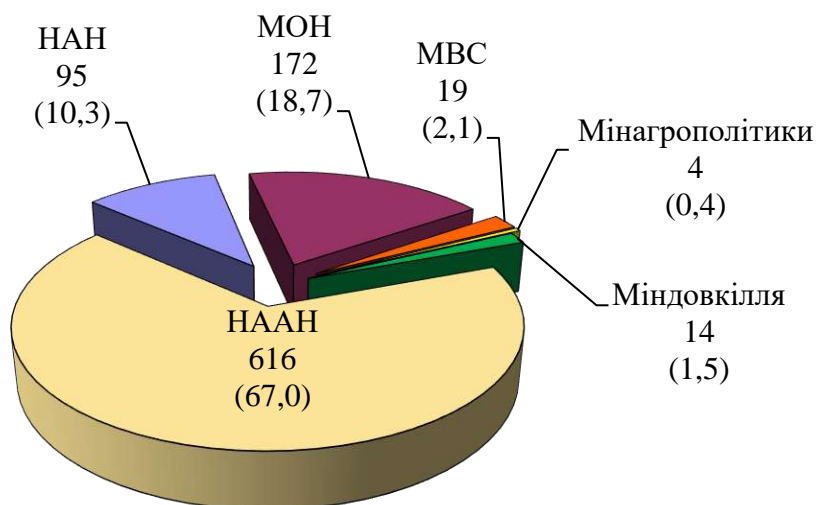


Рис. 2.11 Розподіл НТР за головними розпорядниками, од. (%)

96,6 % НТР виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 69,3 % – за рахунок коштів НААН, близько 16,0 % – МОН та 10,7 % – НАН (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Кількість НТР за головними розпорядниками та напрямками бюджетного фінансування, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування			
	Прикладні ДіР	ДЦНТП	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НААН	616	-	-	-
МОН	141	6	7	18
НАН	95	-	-	-
МВС	19	-	-	-
Міндовкільля	14	-	-	-
Мінагрополітики	4	-	-	-
Усього	889	6	7	18
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	96,6	0,7	0,8	2,0

За напрямками бюджетного фінансування "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 31 НТР, що складає 3,5 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2022 р. за даним пріоритетним напрямом створено 1555 одиниць НТП, що становить 14,7 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямками, з них 22,3 % впроваджено у звітному році. Найбільша частка припадає на такий вид НТП, як "Інше" (76,1 %, з них 81,6 % НТП створено за кошти НААН). Частка створеної НТП виду "Методи, теорії" становила 9,5 %, "Технології" – 8,2 % (рис. 2.12).

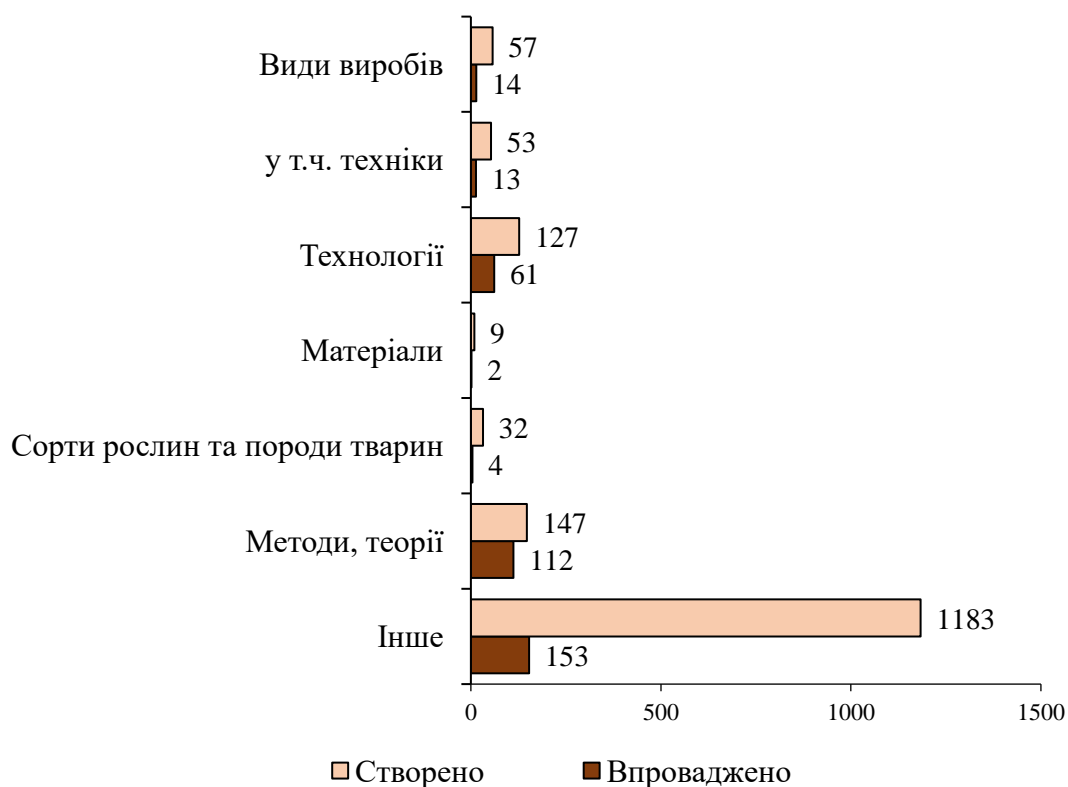


Рис. 2.12 Створення і впровадження НТП за видами продукції, од.

Найбільша кількість створеної НТП за даним пріоритетним напрямом (71,3 %) належить НААН. Із загальної кількості такого виду НТП, як "Технології" за кошти НААН створено 59,8 % (з них впроваджено 31,6 %), МОН – 37,8 % (впроваджено близько 73,0 %). Із загальної кількості НТП виду "Методи, теорії" понад 72,0 % створено за кошти МОН, 15,6 % – НАН та 11,6 % – НААН (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

**Кількість створеної та впровадженої НТП
за головними розпорядниками та видами продукції, од.**

Найменування головного розпорядника	Створено НТП							Впроваджено НТП						
	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
НААН	17	17	76	5	28	17	965	-	-	24	-	-	15	55
МОН	14	14	48	4	-	106	54	13	13	35	2	-	89	44
НАН	26	22	3	-	4	23	135	1	-	2	-	4	8	39
МВС	-	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-	-	-	9
Мінагрополітики	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
Міндовкілля	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-
Усього	57	53	127	9	32	147	1183	14	13	61	2	4	112	153

ДіР за пріоритетним напрямом "Раціональне природокористування" у 2022 р. фінансувалися за всіма дев'ятьма затвердженими пріоритетними тематичними напрямками (табл. 2.16).

Таблиця 2.16

**Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом "Раціональне
природокористування" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів**

Пріоритетний тематичний напрямок*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами, од.						
			види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	100,31	18,3	2	1	16	-	-	42	77
2	80,34	14,6	20	17	1	1	-	21	57
3	11,20	2,0	2	2	1	-	-	3	17
4	25,11	4,6	3	3	3	2	-	9	19
5	4,43	0,8	-	-	1	-	-	-	2
6	38,10	6,9	-	-	-	-	-	6	5
7	46,93	8,5	1	1	7	1	-	12	26
8	230,89	42,1	25	25	93	5	28	47	974
9	11,95	2,2	4	4	5	-	4	7	6
Разом за пріоритетом	549,26	100,0	57	53	127	9	32	147	1183

- * 1 Технології сталого використання, збереження і збагачення біоресурсів та покращення їх якості і безпечності, збереження біорізноманіття
- 2 Технології моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища та змін клімату
- 3 Технології утилізації та видалення побутових і промислових відходів
- 4 Технології раціонального водокористування, підвищення ефективності очищення стічних вод та запобігання забрудненню водних об'єктів
- 5 Технології очищення та запобігання забрудненню атмосферного повітря
- 6 Технології раціонального використання ґрунтів і збереження їх родючості
- 7 Технології виявлення і оцінки корисних копалин, їх раціонального екологічно безпечного видобування
- 8 Перспективні технології агропромислового комплексу та переробної промисловості
- 9 Проблеми забезпечення продовольчої безпеки і збереження та розширення генофонду сільськогосподарських сортів рослин і порід тварин.

Найбільший обсяг фінансування та значна кількість отриманих результатів у 2022 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом "Перспективні технології агропромислового комплексу та переробної промисловості". Частка видатків загального фонду за цим пріоритетним тематичним напрямом становила 42,1 % від загального обсягу фінансування ДіР за даним пріоритетом; частка створеної НТП виду "Сорти рослин та породи тварин" – 87,5 % від загальної кількості даного виду створеної НТП за даним пріоритетом, "Технології" – 73,2 %, "Матеріали" – 55,6 %, "Види виробів" – 43,9 %, "Методи, теорії" – 32,0 %.

Друге місце за обсягом фінансування належить пріоритетному тематичному напрямку "Технології сталого використання, збереження і збагачення біоресурсів та покращення їх якості і безпечності, збереження біорізноманіття" – частка видатків становила 18,3 %; частка створеної НТП виду "Методи, теорії" – 28,6 %, "Технології" – 12,6 %, "Види виробів" – 3,5 %.

Третє місце за обсягом фінансування посідає пріоритетний тематичний напрям "Технології моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища та змін клімату" – частка видатків становила 14,6%; частка створеної НТП виду "Види виробів" – 35,1 %, "Методи, теорії" – 14,3 %, "Матеріали" – 11,1 %, "Технології" – 0,8%.

Певну кількість окремих видів НТП створено також за пріоритетними тематичними напрямами, на які були спрямовані значно менші обсяги фінансування:

- "Технології виявлення і оцінки корисних копалин, їх раціонального екологічно безпечного видобування" – частка видатків становила 8,5%; частка створеної НТП виду "Матеріали" – 11,1 %, "Методи, теорії" – 8,2 %, "Технології" – 5,5 %, "Види виробів" – 1,8 %;

- "Технології раціонального водокористування, підвищення ефективності очищення стічних вод та запобігання забрудненню водних об'єктів" – частка видатків становила 4,6 %; частка створеної НТП виду "Матеріали" становила 22,2 %, "Методи, теорії" – 6,1 %, "Види виробів" – 5,3 %, "Технології" – 2,4 %.

Найменшу частку фінансування витрачено на НТР за тематичним пріоритетним напрямом "Технології очищення та запобігання забрудненню атмосферного повітря" (0,8 %).

2.5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2022 р. становив 842,99 млн грн (12,8 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямами).

Із дев'яти головних розпорядників, які спрямовували кошти на проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, найбільший обсяг видатків загального фонду (43,0 %) припадає на НАМН (рис. 2.13).

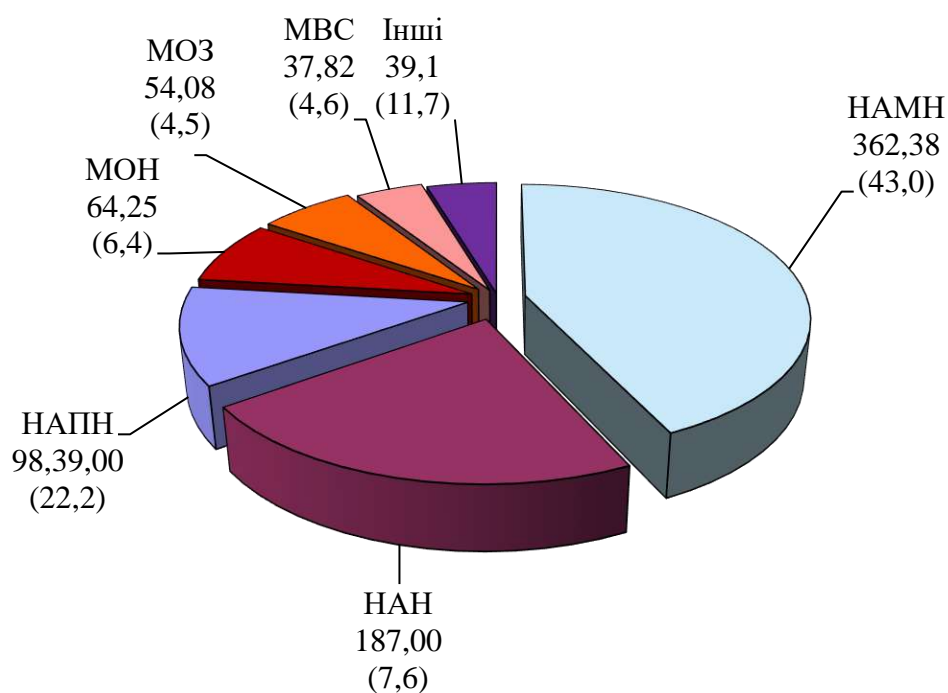


Рис. 2.13 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (99,4 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 43,3 % припадає на НАМН та 22,3 % – на НАН (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАМН	362,38	-	-
НАН	187,00	-	-
НАПН	98,39	-	-
МОН	58,80	3,35	2,10
МОЗ	54,08	-	-
МВС	37,82	-	-
Державне управління справами	21,35	-	-
Мінсоцполітики	10,18	-	-
Мінмолодьспорт	7,54	-	-
Усього	837,54	3,35	2,10
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	99,4	0,4	0,2

Частка видатків загального фонду, що спрямовувалася на виконання ДіР за напрямками бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 0,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За даним пріоритетним напрямом виконано 741 НТР, що становить понад 15,0 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямками, з них найбільшу частку (39,3 %) виконано за кошти НАМН (рис. 2.14).

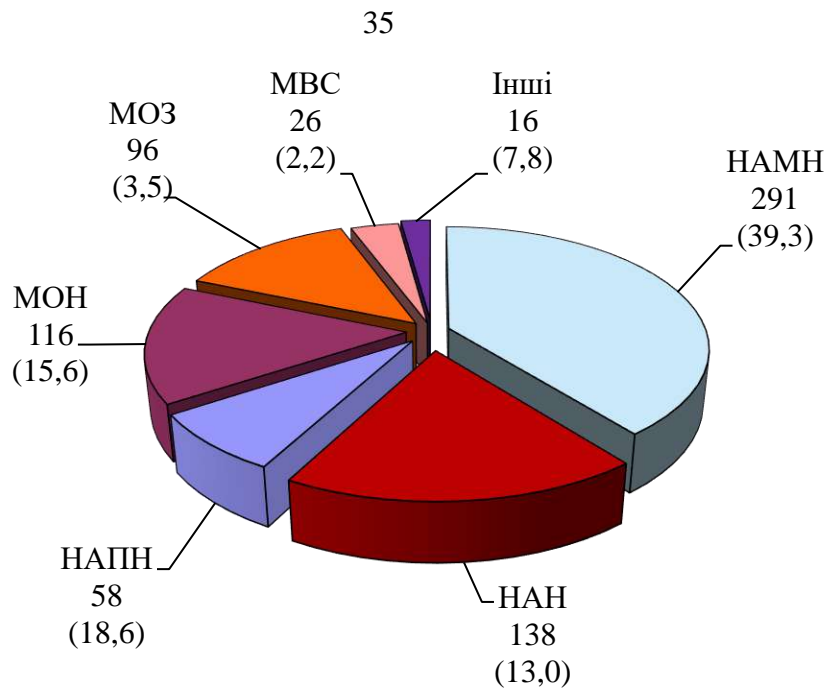


Рис. 2.14 Розподіл НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Понад 97,0 % НТР виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 40,5 % – за кошти НАМН, 19,2 % – НАН (табл. 2.18).

Таблиця 2.18

Кількість НТР за головними розпорядниками та напрямами бюджетного фінансування, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАМН	291	-	-
НАН	138	-	-
МОЗ	96	-	-
МОН	94	4	18
НАПН	58	-	-
МВС	26	-	-
Мінсоцполітики	10	-	-
Державне управління справами	3	-	-
Мінмолодьспорт	3	-	-
Усього	719	4	18
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	97,1	0,5	2,4

За напрямами бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 21 НТР, що становить 2,9 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2022 р. за даним пріоритетним напрямом створено 1731 одиниця НТП, що становить 16,4 % від загальної кількості створеної продукції за пріоритетними напрямами, з них 89,0 % (1540 од.) впроваджено у звітному році.

Найбільші частки від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадають на такі види, як "Інше" – 71,8 % (з них впроваджено 90,0 %), "Методи, теорії" – 20,0 % (92,5 %) та "Технології" – 5,1 % (близько 91,0 %) (рис. 2.15).

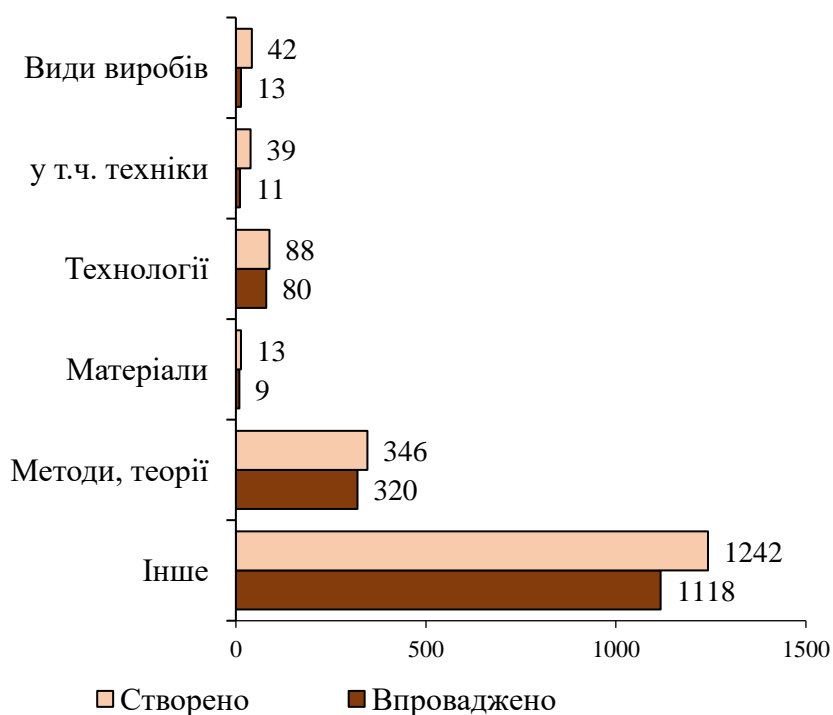


Рис. 2.15 Створення і впровадження НТП за видами продукції, од.

Найбільша кількість створеної НТП від загальної кількості за даним пріоритетним напрямом належить НАПН – близько 41,0 % (99,6 % впроваджено), НАН – 27,1 % (69,9 %) та НАМН – 18,2 % (впроваджено 100,0 %).

Найбільші частки НТП виду "Технології" створено за рахунок коштів НАМН (68,2 %) та Мінсоцполітики (21,6 %). Із загальної кількості НТП виду "Методи, теорії" 73,7 % створено за кошти НАМН та 20,8 % – МОН, За кошти НАПН створено виключно НТП виду "Інше" (табл. 2.19).

**Кількість створеної та впровадженої НТП
за головними розпорядниками та видами продукції, од.**

Найменування головного розпорядника	Створено НТП						Впроваджено НТП					
	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше
НАПН	-	-	-	-	-	708	-	-	-	-	-	705
НАН	29	27	1	3	18	418	3	2	-	-	11	314
НАМН	-	-	60	-	255	-	-	-	60	-	255	-
МОН	7	6	8	10	72	57	5	4	4	9	54	48
Мінсоцполітики	6	6	19	-	1	26	5	5	16	-	-	26
МВС	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	8
Державне управління справами	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	9
Мінмолодьспорт	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	8
МОЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього	42	39	88	13	346	1242	13	11	80	9	320	1118

ДіР за пріоритетним напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" у 2022 р. фінансувалися за всіма 12-ма затвердженими пріоритетними тематичними напрямами (табл. 2.20).

Таблиця 2.20

**Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом
"Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших
захворювань" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів**

Пріоритетний тематичний напрямок*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами, од.						
			види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	137,54	16,3	14	13	23	2	-	15	111
2	6,80	0,9	3	3	1	3	-	8	13
3	232,14	27,5	-	-	-	-	-	42	1026
4	1,12	0,1	-	-	-	-	-	1	5

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами, од.						
			види виробів	у т. ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
5	6,28	0,7	2	1	1		-	2	13
6	5,16	0,6	-	-	2	2	-	3	4
7	377,20	44,8	20	19	61	4	-	272	39
8	0,35	0,05	-	-	-	-	-	-	-
9	10,49	1,2	-	-	-	-	-	-	1
10	0,32	0,05	-	-	-	-	-	1	
11	5,91	0,7	3	3	-	-	-	2	5
12	59,68	7,1	-	-	-	1	-	-	25
Разом за пріоритетом	842,99	100,0	42	39	88	13	-	346	1242

- * 1 Цільові прикладні дослідження з питань гармонізації системи "людина – світ" та створення новітніх технологій покращення якості життя
2 Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування
3 Проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика
4 Геномні технології в сільському господарстві
5 Молекулярні біотехнології створення нових організмів та продуктів для сільського господарства, фармацевтичної та харчової промисловості
6 Конструювання та технології створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та використання наноматеріалів
7 Технології створення молекулярно-діагностичних систем та терапевтичних засобів, ферментних та бактеріальних препаратів
8 Генетична і регенеративна медицина
9 Імунобіотехнологічні дослідження з розробки вітчизняних профілактичних і діагностичних препаратів для виявлення маркерів інфікування збудниками інфекційних хвороб
10 Технології забезпечення донорства крові в Україні та підвищення її якості
11 Проблеми впливу на людський організм випромінювання різних частотних діапазонів та захисту населення і військовослужбовців від нелетальних видів зброї
12 Найважливіші проблеми у сфері цивільного захисту

Найбільші обсяг фінансування та кількість отриманих результатів у 2022 р. мали місце за пріоритетним тематичним напрямом "Технології створення молекулярно-діагностичних систем та терапевтичних засобів, ферментних та бактеріальних препаратів". Частка видатків загального фонду за цим пріоритетним тематичним напрямом становила 44,8 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом; частка створеної НТП виду "Методи, теорії" від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом – 78,6 %, "Технології" – 69,3 %, "Види виробів" – 47,6 % та "Матеріалів" – 30,8 %

Друге місце за обсягом фінансування належить пріоритетному тематичному напрямку "Проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика" – частка видатків становила 27,5 %; частка створеної НТП виду "Методи, теорії" – 12,1 % та НТП виду "Інше" – 82,6 %.

Третє місце за обсягом фінансування посідає пріоритетний тематичний напрям "Цільові прикладні дослідження з питань гармонізації системи "людина – світ" та створення новітніх технологій покращення якості життя" – частка видатків становила 16,3 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом; частка створених "Видів виробів" – 33,3 %, "Технологій" – 26,1 %, "Матеріалів" – 15,4 %, НТП виду "Інше" – 8,9 % та "Методів, теорій" – 4,3 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено за пріоритетними тематичними напрямками, на які були спрямовані суттєво менші обсяги фінансування:

- "Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування" – частка видатків становила 0,9 %; частка створених "Матеріалів" – понад 23,0 %, "Видів виробів" – 7,1 %, "Методів, теорій" – 2,3 % та "Технологій" – 1,1 %;

- "Молекулярні біотехнології створення нових організмів та продуктів для сільського господарства, фармацевтичної та харчової промисловості" – частка видатків становила 0,7 %; частка створеної НТП виду "Види виробів" – 4,8 %, "Технології" – 1,1 %, "Методи, теорії" – 0,6 %.

Найменші частки фінансування витрачено на НТР за пріоритетними тематичними напрямками "Генетична і регенеративна медицина" та "Технології забезпечення донорства крові в Україні та підвищення її якості" (по 0,05 % відповідно від загального обсягу фінансування пріоритетного напрямку).

2.6 Нові речовини і матеріали

Обсяг видатків загального фонду на ДіР за вказаним пріоритетним напрямом у 2022 р. становив 431,85 млн грн (6,6 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетними напрямками).

На проведення ДіР за цим пріоритетним напрямом, кошти спрямовували два головних розпорядника – НАН та МОН, з яких найбільшу частку видатків загального фонду мала НАН (73,8 %) (рис. 2.16).

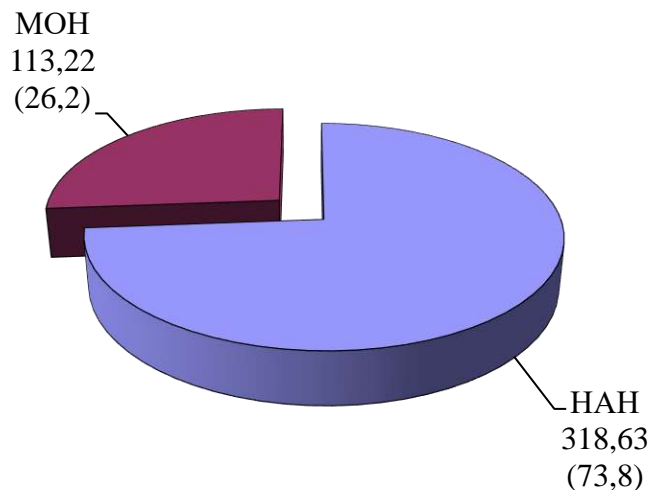


Рис. 2.16 Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Нові речовини і матеріали" у розрізі головних розпорядників, млн грн (%)

Найбільший обсяг коштів (97,8 %) спрямовано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 75,4 % припадає на НАН. ДіР за напрямами бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" проводилися виключно за кошти МОН (табл. 2.21).

Таблиця 2.21

Фінансування ДіР за пріоритетним напрямом "Нові речовини і матеріали" у розрізі головних розпорядників та напрямів бюджетного фінансування, млн грн

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	318,63	-	-
МОН	103,58	6,61	3,03
Усього	422,21	6,61	3,03
% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	97,8	1,5	0,7

Частка видатків загального фонду, що спрямовувалася на виконання ДіР за напрямами бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва", становила 2,2 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом.

За вказаним пріоритетним напрямом у 2022 р. виконано 314 НТР, що становить 6,6 % від загальної кількості НТР за пріоритетними напрямами, з них найбільшу кількість виконано за кошти МОН (55,4 %) (рис. 2.17).

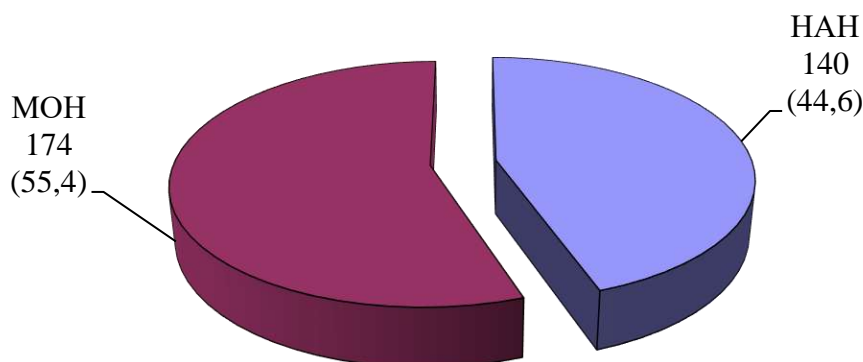


Рис. 2.17 Розподіл НТР за головними розпорядниками, од. (%)

Переважну кількість НТР (близько 90,0 %) виконано за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні ДіР", з них 50,4 % – за кошти МОН (табл. 2.22).

Таблиця 2.22

Кількість НТР за головними розпорядниками та напрямками бюджетного фінансування, од.

Найменування головного розпорядника	Напрямок бюджетного фінансування		
	Прикладні ДіР	Розробки за державним замовленням	Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва
НАН	140	-	-
МОН	142	6	26
Усього	282	6	26
% від загальної кількості НТР за пріоритетним напрямом	89,8	1,9	8,3

За напрямками бюджетного фінансування "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" виконано 32 НТР, що становить 10,2 % від загальної кількості НТР за цим пріоритетним напрямом.

У 2022 р. за даним пріоритетним напрямом створено 475 одиниць НТП, що становить 4,5 % від загальної кількості НТП за пріоритетними напрямками, з них близько 42,0 % впроваджено у звітному році. Найбільша частка від загальної кількості створеної НТП за пріоритетним напрямом припадає на такі види, як "Інше" – 38,5 % (з них впроваджено близько 28,0 %), "Матеріали" – 21,5 % (близько 53,0 %) та "Методи, теорії" – 21,5 % (51,0 %) (рис. 2.18).

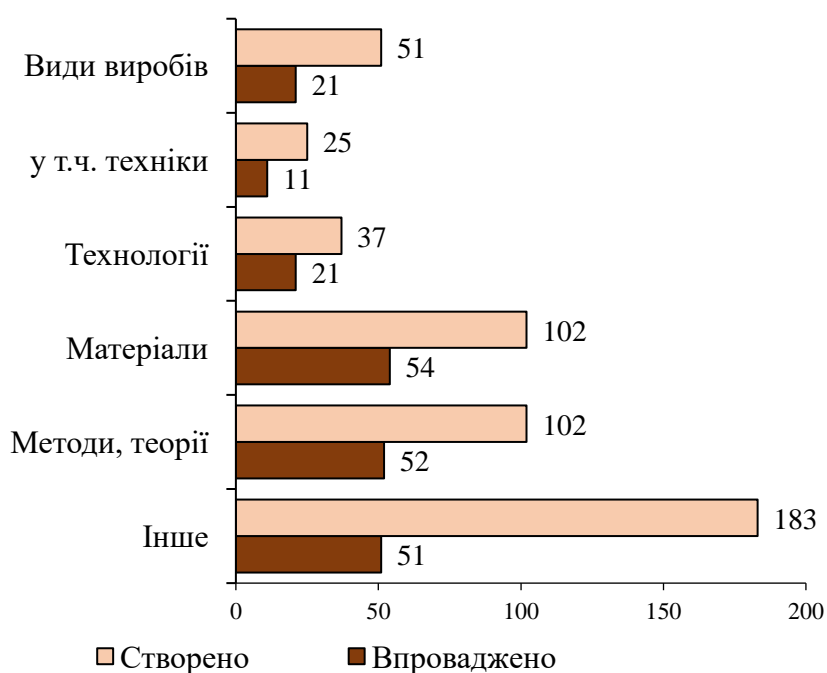


Рис. 2.18 Створення і впровадження НТП за видами продукції, од.

Частка створеної продукції від загальної кількості створеної НТП за даним пріоритетним напрямом за кошти МОН становить 58,1 % (з них впроваджено 59,4 %), НАН – 41,9 % (17,6 %) (табл. 2.23).

Таблиця 2.23

Кількість створеної та впровадженої НТП за головними розпорядниками та видами продукції, од.

Найменування головного розпорядника	Створено НТП						Впроваджено НТП					
	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше
МОН	10	7	31	64	75	96	8	6	19	42	49	46
НАН	41	18	6	38	27	87	13	5	2	12	3	5
Усього	51	25	37	102	102	183	21	11	21	54	52	51

ДіР за пріоритетним напрямом "Нові речовини і матеріали" у 2022 р. фінансувалися за усіма чотирма затвердженими пріоритетними тематичними напрямками (табл. 2.24).

Таблиця 2.24

Фінансування та результати ДіР за пріоритетним напрямом "Нові речовини і матеріали" у розрізі пріоритетних тематичних напрямів

Пріоритетний тематичний напрям*	Обсяг видатків загального фонду, млн грн	% від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом	Кількість створеної НТП за видами					
			види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	методи, теорії	інше
1	163,41	37,8	21	11	11	53	34	62
2	168,36	39,0	8	5	15	11	35	79
3	71,78	16,6	13	9	9	34	27	33
4	28,30	6,6	9		2	4	6	9
Разом за пріоритетом	431,85	100,0	51	25	37	102	102	183

* 1 Цільові прикладні дослідження щодо отримання нових матеріалів, їх з'єднання і оброблення

2 Створення та застосування технологій отримання, зварювання, з'єднання, діагностики та оброблення конструкційних, функціональних і композиційних матеріалів

3 Створення та застосування нанотехнологій і технологій наноматеріалів

4 Створення та застосування технологій отримання нових речовин хімічного виробництва

Найбільший обсяг фінансування у 2022 р. мав місце за пріоритетним тематичним напрямом "Створення та застосування технологій отримання, зварювання, з'єднання, діагностики та оброблення конструкційних, функціональних і

композиційних матеріалів" – 39,0 % від загального обсягу фінансування ДіР за пріоритетним напрямом; частка створеної НТП виду "Технології" від загальної кількості даного виду НТП за пріоритетним напрямом – 40,5 %, "Методи, теорії" – 34,3 %, "Види виробів" – 15,7 %, "Матеріали" – 10,8 %.

Друге місце за обсягом фінансування, але перше місце за кількістю отриманих результатів, належить пріоритетному тематичному напрямку "Цільові прикладні дослідження щодо отримання нових матеріалів, їх з'єднання і оброблення" – частка видатків – 37,8 %; частка створеної НТП виду "Матеріали" – 52,0 %, "Види виробів" – 41,2 %, "Методи, теорії" – 33,3 %, "Технології" – 29,7 %.

Певну кількість окремих видів НТП створено за пріоритетними тематичними напрямами, на які були спрямовані менші обсяги фінансування:

- "Створення та застосування нанотехнологій і технологій наноматеріалів" – частка видатків – 16,6 %; частка створених НТП виду "Матеріали" – 33,3 %, "Методи, теорії" – 26,5 %, "Види виробів" – 25,5 %, "Технології" – 24,3 %.

- "Створення та застосування технологій отримання нових речовин хімічного виробництва" – частка видатків – 6,6 % (найменша); частка створених "Видів виробів" – 17,6 %, "Методів, теорій" – 5,9 %, "Технологій" – 5,4 %, "Матеріалів" – близько 4,0 %.

ВИСНОВКИ

1. У 2022 р. на проведення ДіР спрямовували кошти загального фонду державного бюджету 19 головних розпорядника. ДіР за пріоритетними напрямами проводилися за рахунок коштів 14 головних розпорядників.

Обсяг фінансування ДіР у 2022 р. становив 6931,95 млн грн. На проведення ДіР за пріоритетними напрямами було спрямовано 6592,62 млн грн, що становить 95,1 % від суми видатків у цілому на ДіР.

Найбільші обсяги видатків загального фонду на ДіР за пріоритетними напрямами у 2022 р. були спрямовані такими головними розпорядниками, як НАН, МОН, НААН та НАМН, яким передбачались найбільші обсяги видатків на проведення ДіР у цілому. Так, НАН на реалізацію пріоритетних напрямів у звітному році спрямовано 4354,35 млн грн, що становить 100 % від суми видатків, передбачених НАН на проведення ДіР у цілому, та 66,1 % від загального обсягу видатків на ДіР за пріоритетними напрямами, МОН – 714,63 млн грн, що становить 97,1 % та 10,8 % відповідно, НААН – 542,86 млн грн, що становить 100 % та 8,2 % відповідно, НАМН – 461,11 млн грн, що становить 100 % та 7,0 % відповідно.

2. Найбільший обсяг фінансової підтримки, як і в минулі роки, одержав пріоритетний напрям "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави" (63,7 %), найменші –

пріоритетні напрями "Нові речовини і матеріали" (6,6 %), "Інформаційні та комунікаційні технології" (5,0 %) і "Енергетика та енергоефективність" (3,6 %).

З огляду на те, що сфери інформаційно-комунікаційних технологій, енергетики та енергоефективності, раціонального природокористування є одними з найважливіших пріоритетів країни не лише у сфері науково-інноваційної діяльності, а мають ключове значення для забезпечення сталого розвитку держави, реалізація цих пріоритетних напрямів наукових досліджень потребує більш пильної уваги з боку держави і фінансове забезпечення цих напрямів наукових досліджень не може залишатися на такому низькому рівні.

3. Реалізація пріоритетних напрямів у 2022 р. здійснювалась за рахунок базового і цільового фінансування досліджень і розробок, при цьому частка базового фінансування становила 99,2 % від загальних видатків на ДіР за пріоритетними напрямами. Кошти спрямовувалися на вказані цілі за такими напрямами бюджетного фінансування, як: "Фундаментальні НД" (63,5 %) та "Прикладні ДіР" (35,7 %).

За напрямами цільового фінансування – "ДЦНТП", "Розробки за державним замовленням" та "Проекти у межах міжнародного науково-технічного співробітництва" – на виконання ДіР у 2022 р. спрямовано лише 0,8 % від загальних видатків на ДіР за пріоритетними напрямами. Основною причиною значного зменшення проти 2021 р. обсягу видатків програмно-цільового спрямування є те, що НФДУ протягом 2022 р. не здійснював фінансування ДіР через секвестрування видатків розвитку відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 № 245 "Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету".

Отже, частка видатків за цими напрямами бюджетного фінансування у загальному обсязі фінансування пріоритетних напрямів залишається неприпустимо малою і сьогодні продовжує діяти заборона щодо розроблення нових державних цільових науково-технічних програм.

4. За пріоритетними напрямами у 2022 р. виконувалося 4923 НТР (90,8 % від загальної кількості НТР, що фінансувалися за рахунок загального фонду державного бюджету), створено 10582 одиниці НТП (87,6 % від загальної кількості створеної НТП), впроваджено – 51,1 % (5410 одиниць НТП).

Найбільшу кількість НТП – 5227 одиниць (49,4 % від загальної кількості створеної НТП за пріоритетними напрямами) створено за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження", з них впроваджено – 2198 одиниць (42,1 %).

За цим напрямом створено найбільше таких видів НТП, як "Сорти рослин та породи тварин" (70,4 % від загальної кількості НТП даного виду), "Методи, теорії" (54,6 %), "Матеріали" (49,6 %), "Види виробів" (39,0 %), "Технології" (16,3 %). Така ситуація пояснюється тим, що термін виконання більшості наукових робіт фундаментального спрямування становить 3 роки, що дає змогу протягом цього періоду отримати не лише наукові результати, а й конкретні прикладні науково-технічні рішення (розробки).

Значну кількість окремих видів НТП створено за іншими пріоритетними напрямками. Так, за пріоритетним напрямом "Інформаційні та комунікаційні технології" частка створеної НТП виду "Види виробів" склала 16,0 % від загальної кількості даного виду НТП, "Методи, теорії" – 6,8 %, "Технології" – 4,7 %; за напрямом "Енергетика та енергоефективність" частка створеної НТП виду "Види виробів" склала 12,6 %, "Методи, теорії" – 6,0 %, "Технології" – 5,5 %; за напрямом "Раціональне природокористування" частка створеної НТП виду "Технології" склала 37,0 %, "Сорти рослин та породи тварин" – 29,6 %, "Види виробів" – 12,3 %, "Методи, теорії" – 8,1 %; за напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" частка створеної НТП виду "Технології" склала 25,7 %, "Методи, теорії" – 19,0 %, "Види виробів" – 9,1 %; за напрямом "Нові речовини і матеріали" частка створеної НТП виду "Матеріали" склала 38,6 %, "Види виробів" – 11,0 %, "Технології" – 10,8 %

5. Слід зазначити, що практично за всіма пріоритетними напрямками спостерігається тенденція віднесення значної частки науково-технічної продукції (71,6 %) до виду "Інше", серед якої є достатньо серйозні розробки нормативно-методичної, правової та іншої документації, аналітичні записки, математичні моделі, бази даних тощо. Однак відсутність у звітній документації даних щодо конкретного характеру цих результатів досліджень унеможливорює проведення на належному рівні аналізу ефективності наукової діяльності.

На сьогодні здійснюється робота щодо удосконалення система показників оцінювання результатів наукових досліджень шляхом розроблення більш детальної класифікації видів наукової (науково-технічної) продукції.

6. ДіР у 2022 р. виконувалися за 45-ма із 46 пріоритетних тематичних напрямів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 № 942 (зі змінами).

Як і у попередні роки, у звітному році мало місце вкрай низьке фінансування окремих пріоритетних тематичних напрямів, а саме:

"Найважливіші фундаментальні проблеми розвитку ракетно-космічних технологій" (0,4 %), що відноситься до пріоритетного напрямку "Фундаментальні наукові дослідження";

"Суперкомп'ютерні програмно-технічні засоби, телекомунікаційні мережі та системи. Грід- та клауд-технології" (1,9 %), пріоритетний напрям – "Інформаційні та комунікаційні технології";

"Технології очищення та запобігання забрудненню атмосферного повітря" (0,8 %), пріоритетний напрям – "Раціональне природокористування";

"Генетична і регенеративна медицина" (0,05 %) та "Технології забезпечення донорства крові в Україні та підвищення її якості" (0,05 %), пріоритетний напрям –

"Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань".

За пріоритетним тематичним напрямом "Нанотехнології створення нового покоління мастильних матеріалів для промисловості. Технології та засоби експертно-аналітичного контролю якості моторних палив (автомобільних бензинів та дизельного палива згідно з вимогами "Євро-4", "Євро-5"; скрапленого нафтового газу і біопалива)" (пріоритетний напрям "Енергетика та енергоефективність") фінансування ДіР у 2022 не здійснювалося.

7. Результати моніторингу інформації, наданої головними розпорядниками протягом 2014 – 2023 рр., свідчать про суттєве домінування ДіР, які фінансувались за рахунок коштів загального фонду державного бюджету у межах одного з шести пріоритетних напрямів, а саме "Фундаментальні наукові дослідження". Така ситуація свідчить про всеохоплюваність цього пріоритетного напрямку та невиправданість вибору пріоритетів на основі поєднання різних критеріїв відбору – виду наукових досліджень (для зазначеного пріоритету) та їх тематичної спрямованості (для інших п'яти пріоритетів).

Під час проведення досліджень щодо формування нового переліку пріоритетних тематичних напрямів (на 2023 р.) акцентовано увагу щодо спрямованості результатів відповідних досліджень і розробок на впровадження в галузях, що належать до високотехнологічного сектору виробництва, зокрема, у сфері виробництва озброєння та військової техніки, що є вкрай важливим з огляду на розпочату у поточному році військову агресію РФ проти України. У чинних на 2022 р. пріоритетах оборонну тематику визначено лише за фундаментальними дослідженнями одним пріоритетним тематичним напрямом "Найважливіші фундаментальні проблеми розвитку ракетно-космічних технологій" (2022 р. – 0,4 % загального обсягу видатків на фундаментальні пріоритетні напрями було витрачено на цей тематичний напрям).

Важливим аспектом при перегляді пріоритетних напрямів відповідно до Указу Президента України від 30.09.2019 р. № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» є врахування національних завдань та індикаторів прогресу у досягненні Цілей сталого розвитку, що особливо є актуальним в умовах воєнного стану та відновлення національної економіки.

ДОДАТОК А

**Видатки загального фонду державного бюджету на ДіР за пріоритетними
напрямами у розрізі головних розпорядників**

№ п/п	КПКВК	Найменування головного розпорядника	Обсяг видатків загального фонду на ДіР, усього, млн грн	У тому числі за пріоритетними напрямами	
				млн грн	% від обсягу видатків загального фонду на ДіР головного розпорядника
1	030	Державне управління справами	98,28	21,35	21,7
2	100	Міністерство внутрішніх справ України	78,26	75,43	96,4
3	120	Міністерство економіки України	22,95		
4	220	Міністерство освіти і науки України	736,15	714,63	97,1
5	230	Міністерство охорони здоров'я України	66,01	66,01	100,0
6	250	Міністерство соціальної політики України	17,71	10,18	57,5
7	270	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України	36,09	13,00	36,0
8	275	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України	28,86		
9	280	Міністерство аграрної політики та продовольства України	64,32	31,79	49,4
10	340	Міністерство молоді та спорту України	7,54	7,54	100,0
11	350	Міністерство фінансів України	25,74		
12	360	Міністерство юстиції України	73,81		
13	380	Міністерство культури та інформаційної політики України	23,54		
14	654	Національна академія наук України	4354,35	4354,35	100,0
15	655	Національна академія педагогічних наук України	199,67	199,67	100,0

№ п/п	КПКВК	Найменування головного розпорядника	Обсяг видатків загального фонду на ДіР, усього, млн грн	У тому числі за пріоритетними напрямками	
				млн грн	% від обсягу видатків загального фонду на ДіР головного розпорядника
16	656	Національна академія медичних наук України	461,11	461,11	100,0
17	657	Національна академія мистецтв України	21,48	21,48	100,0
18	658	Національна академія правових наук України	73,22	73,22	100,0
19	659	Національна академія аграрних наук України	542,86	542,86	100,0
Усього по Україні			6931,95	6592,62	95,1

Створення і впровадження НТП за видами продукції та пріоритетними напрямками у розрізі головних розпорядників

Державне управління справами

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.														
	%														
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.														
	%														
5	Од.							9							9
	%							100,0							100,0
6	Од.														
	%														
Усього	Од.							9							9

Міністерство внутрішньої справ України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.														
	%														
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.						1	14							9
	%						100,0	46,7							52,9
5	Од.							16							8
	%							53,3							47,1
6	Од.														
	%														
Усього	Од.						1	30							17

Міністерство освіти і науки України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.	3	1	19	37		309	207	1		5	21		181	172
	%	3,0	1,1	14,8	30,3		41,7	35,4	33,3		26,3	56,8		58,6	83,1
2	Од.	23	23	14	2		91	111	13	12	9	2		50	45
	%	23,0	24,7	10,9	1,6		12,3	19,0	56,5	52,2	64,3	100,0		54,9	40,5
3	Од.	43	42	8	5		88	59	6	6	6	4		69	45
	%	43,0	45,2	6,3	4,1		11,9	10,1	14,0	14,3	75,0	80,0		78,4	76,3
4	Од.	14	14	48	4		106	54	13	13	35	2		89	44
	%	14,0	15,1	37,5	3,3		14,3	9,2	92,9	92,9	72,9	50,0		84,0	81,5
5	Од.	7	6	8	10		72	57	5	4	4	9		54	48
	%	7,0	6,5	6,3	8,2		9,7	9,8	71,4	66,7	50,0	90,0		75,0	84,2
6	Од.	10	7	31	64		75	96	8	6	19	42		49	46
	%	10,0	7,5	24,2	52,5		10,1	16,4	80,0	85,7	61,3	65,6		65,3	47,9
Усього	Од.	100	93	128	122		741	584	46	41	78	80		492	400

Міністерство соціальної політики України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.														
	%														
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.														
	%														
5	Од.	6	6	19			1	26	5	5	16				26
	%	100,0	100,0	100,0			100,0	100,0	83,3	83,3	84,2				100,0
6	Од.														
	%														
Усього	Од.	6	6	19			1	26	5	5	16				26

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.							3							
	%							25,0							
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.							9							
	%							75,0							
5	Од.														
	%														
6	Од.														
	%														
Усього	Од.							12							

Міністерство аграрної політики і продовольства України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.														
	%														
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.							6							6
	%							100,0							100,0
5	Од.														
	%														
6	Од.														
	%														
Усього	Од.							6							6

Міністерство молоді та спорту України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.														
	%														
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.														
	%														
5	Од.							8							8
	%							100,0							100,0
6	Од.														
	%														
Усього	Од.							8							8

Національна академія наук України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.	177	67	28	94	10	540	1935	40	21	8	10	10	48	660
	%	52,2	43,8	54,9	68,6	71,4	81,4	66,3	22,6	31,3	28,6	10,6	100,0	8,9	34,1
2	Од.	51	9	2			34	147	24	3	1			3	107
	%	15,0	5,9	3,9			5,1	5,0	47,1	33,3	50,0			8,8	72,8
3	Од.	15	10	11	2		21	197	3	2	5	2		6	57
	%	4,4	6,5	21,6	1,5		3,2	6,8	20,0	20,0	45,5	100,0		28,6	28,9
4	Од.	26	22	3		4	23	135	1		2		4	8	39
	%	7,7	14,4	5,9		28,6	3,5	4,6	3,8	0,0	66,7		100,0	34,8	28,9
5	Од.	29	27	1	3		18	418	3	2				11	314
	%	8,6	17,6	1,9	2,2		2,7	14,3	10,3	7,4	0,0	0,0		61,1	75,1
6	Од.	41	18	6	38		27	87	13	5	2	12		3	5
	%	12,1	11,8	11,8	27,7		4,1	3,0	31,7	27,8	33,3	31,6		11,1	5,7
Усього	Од.	339	153	51	137	14	663	2919	84	33	18	24	14	79	1182

Національна академія педагогічних наук України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.							562							562
	%							29,0							100,0
2	Од.							670							670
	%							34,5							100,0
3	Од.														
	%														
4	Од.														
	%														
5	Од.							708							705
	%							36,5							99,6
6	Од.														
	%														
Усього	Од.							1940							1937

Національна академія медичних наук України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.			9				57			9				56
	%			13,0				18,3			100,0				98,2
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.														
	%														
5	Од.			60				255			60				255
	%			87,0				81,7			100,0				100,0
6	Од.														
	%														
Усього	Од.			69				312			69				311

Національна академія правових наук України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.						8	272						8	272
	%						100,0	100,0						100,0	100,0
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.														
	%														
5	Од.														
	%														
6	Од.														
	%														
Усього	Од.						8	272						8	272

Національна академія аграрних наук України

Пріоритетний напрям*	Од. виміру	Кількість / частка** створеної НТП							Кількість / частка*** впровадженої НТП						
		види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	Од.					66	82	809						28	107
	%					70,2	82,8	45,6						34,1	13,2
2	Од.														
	%														
3	Од.														
	%														
4	Од.	17	17	76	5	28	17	965			24		15	55	
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	29,8	17,2	54,4			31,6		88,2	5,7	
5	Од.														
	%														
6	Од.														
	%														
Усього	Од.	17	17	76	5	94	99	1774			24		43	162	

* 1 Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави. 2 Інформаційні та комунікаційні технології. 3 Енергетика та енергоефективність. 4 Раціональне природокористування. 5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань. 6 Нові речовини і матеріали

** Частка створеної за пріоритетним напрямом НТП даного виду від загальної кількості НТП даного виду, створеної за усіма пріоритетними напрямками

*** Частка впровадженої НТП даного виду від кількості створеної НТП даного виду за пріоритетним напрямом.